आवधिक नगर विकास योजना

(आ.व.२०७५/०७६-२०७९/०८०)

वडिमालिका नगरपालिका

वाजुरा

२०७५

सहयोग

unicef

विषय सूचि

परिच्छेद १

१. पृष्ठभूमी .....

२. विगतका योजनाको संक्षिप्त समिक्षा.....

३. कानुनी तथा नीतिगत ब्यवस्था.....

४.योजना तर्जुमाको उद्धेश्य.....

५.आवधिक योजना तर्जुमा तथा प्रक्रिया.....

६.आवधिक योजना तयारी कार्यशाला गोष्ठी .....

७.वस्तुस्थिति विश्लेषण.....

८. समिति निर्माण .....

९.विषयगत समिति संग छलफल तथा समूह परामर्श.....

१०.अन्तिम आवधिक योजना तर्जुमा गोष्ठी.....

११.अन्तिम दस्तावेज तयारी, लेखन तथा प्रमाणिकरण .....

१२.सिमा .....

परिच्छेद २

वस्तुस्थिति विश्लेषण

१३.नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय .....

१४. विषयगत स्थिति विष्लेषण.....

१५.आर्थिक विकास .....

१६. सामाजिक विकास.....

१७. पूर्वाधार विकास.....

१८. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन.....

१९. संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह.....

२०.दीर्घकालिन सोच.....

२१. आवधिक योजनाको लक्ष्य.....

२२.रणनीतिहरु.....

२३. नतिजा तालिका.....

२४.नीति तथा कार्यनीति.....

परिच्छेद ३

कार्यान्वयन योजना

२५.कार्यक्रम तथा योजना .....

२६.स्रोत अनुमान तथा प्रक्षेपण.....

२७. विषयगत क्षेत्रगत प्रस्तावित ५ वर्षको वजेट.....

२८.विषयगत क्षेत्र अनुसार प्रस्तावित कुल वजेट.....

२९. श्रोत परिचालन रणनीति.....

३०. आवधिक योजना कार्यान्वयन.....

३१. अनुगमन तथा मूल्यांकन.....

३२. अनुसुचिहरु.....

आवधिक योजना

आवधिक योजना

परिच्छेद १
प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमी

नेपालको संविधानले संघ,प्रदेश र स्थानीय गरि तिन तहको सरकार को व्यवस्था गरे अनुरुप स्थानिय सरकारका रुपमा गाउँपालिका र नगरपालिकालाई उल्लेख गरेको छ । संविधान को अनुसुचि ८ ले स्थानिय तहको अधिकारको सुचि मा स्थानिय स्तरका विकासयोजना तथा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । त्यसै गरि स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले गाउँपालिका तथा नगरपालिकालेस्थानीयस्तरको विकासकालागि आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागू गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ साथै स्थानिय तहले यस्ता प्रकारका योजना बनाउँदा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समय सीमा र प्रक्रियासँग अनुकूल हुने गरी सुशासन, वातावरण, बालमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, विपद् व्यवस्थापन, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयलाई ध्यान दिई आवधिक तथा बार्षिक योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ

नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रका विषयमा आफ्नो मापदण्ड तथा कार्यविधि बनाई अल्पकालिन, मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नसक्ने प्रावधान अनुरुप स्थानीय तहको विकास तथा वार्षिक योजना लाई दिशानिर्देश गर्न आवधिक योजनाको आवश्यकता पर्दछ । सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्वन गरि एकीकृत स्वरुपको आवधिक योजना तर्जुमा गर्ने र सोको आधारमा बार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा प्रक्रियालाइ सुदृढ गर्न यो आवधिक योजना निर्माण गरिएको छ । परिवर्तनको शिद्धान्त का आधारमा तयार गरिएकोयस आवधिक योजनाले आगामी ५ वर्षमा नगरपालिकालाई कुन दिशामा र कुन अवस्थामा पुऱ्याउने भन्ने लक्ष्य किटान गरी सो लक्ष्य प्राप्तिका लागीश्रोत परिचालनको योजना समेत तय गरेको छ । नगरपालिकाको नतीजामुखी तथा समग्र विकासमा र आगामी वर्षहरूको बार्षिक योजना तर्जुमामा यो आवधिक योजना महत्वपूर्ण मार्गदर्शक दस्तावेज हुनेछ ।

१.२ विगतका योजनाको संक्षिप्त समिक्षा

१.३ कानुनी तथा नीतिगत ब्यवस्था

नेपालको संविधानमा मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा अनुसुची ८ मा स्थानीय तहलाई २२ वटा एकल अधिकारको ब्यवस्था छ । त्यसैगरी अनुसुची ९ मा स्थानीय तह, प्रदेश र संघको १५ वटा साझा अधिकार सम्बन्धि व्यवस्था छ । जस अनुसार संघ को अधिकार क्षेत्रमा सञ्चालन हुने क्रियाकलाप बाहेकका अधिकांश विषय क्षेत्रमा स्थानीय तहले ऐन, नियम तथा कार्यविधि बनाई लागू गर्ने, स्थानीय विकासका लागि योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन तथा नियमन गर्ने अधिकार प्रदान गरेको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ६ को दफा २४ को उपदफा १ अनुसार गाउँ वा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासकालागि आवधिक, बार्षिक र विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ६ दफा २४ उपदफा १ मा गाउँ/नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासकालागि आवधिक, बार्षिक र विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने कुरालाई स्पष्ट पारेको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा देहायअनुसार गर्नुपर्ने समेत व्यवस्था गरेको छ ।

- नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसीमा प्रक्रियासँग अनुकुल हुने गरी सुशासन, वातावरण, बालमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन, विपद् व्यवस्थापन, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयहरूलाई ध्यान दिनुपर्ने ।

- योजनाका मामध्यम तथा दीर्घकालिन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूचीतयार गर्नुपर्ने ।
- योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय बृद्धीजिवि, विषयविज्ञ, अनुभवी, पेशाविद्, सीमान्तकृत तथा लोपोन्मुख समुदाय, महिला, बालबालिका, दलित, युवा, अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक लगायतका सरोकारवालाको अधिकतम सहभागिता गराउनुपर्ने ।
- योजना तर्जुमा गर्दा आयोजनाहरुको संभाव्यता अध्ययनको आधारमा स्रोत साधनको पूर्वानूमान, आयोजनाको प्राथमिकता निर्धारण, योजना कार्यान्वयन तालिका र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना समेत तयार गर्नुपर्ने ।
- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले विशेष कार्यक्रमका लागि अनुदान प्रदान गरी कार्यान्वयन प्रक्रिया निर्धारण गरेकोमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले सोही प्रक्रिया बमोजिम सो कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।
- नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको संयुक्त लगानी वा सार्वजनिक नीजि साझेदारीमा संभाव्य आयोजना संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- संघीय र प्रदेशस्तरको आयोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गर्नुपर्ने ।
- स्थानीयस्तरका विकास आयोजनाहरुको आवश्यक अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रभाव मूल्याङ्कनको कार्य गर्ने ।
- गैर सरकारी संस्था, उपभोक्ता समिति, सहकारी संस्था र सामुदायिक संस्थाले स्थानीय सरकारसँग समन्वयमा रही कार्य गर्नुपर्ने र आफ्नो बार्षिककार्यक्रम तथा बजेट स्थानीय सरकारको बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गराउनुपर्ने एवं स्थानीय तहले तोकेको संयुक्त अनुगमन तथा प्रगति प्रतिवेदन प्रणाली अपनाउनुपर्ने ।
- नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र कुनै पनि अन्तरराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाले स्थानीय तहसँग समन्वयमा कार्य गर्नुपर्ने ।

यस आवधिक योजना तयार गर्दा संविधान तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ का साथैस्थानीय तहको देहायअनुसार कानूनी तथा नीतिगत दस्तावेजहरुलाई आधार लिइएको छ :

- दिगो विकासका लक्ष्यहरू
- चौधौ योजना
- प्रादेशिक योजना
- विषयगत ऐन तथा नीतिहरू
- नेपाल पक्ष भएका सन्धी सम्झौताहरु
- राष्ट्रिय योजना आयोगबाट जारी राष्ट्रिय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन निर्देशिका
- स्थानिय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७५ (राष्ट्रिय योजना आयोग

१.२.योजना तर्जुमाको उद्धेश्य

नगरपालिकाको समष्टीगत विकासका लागि लक्ष्य तथा उद्देश्यहरु निर्धारण गरी निश्चित अवधिभित्र सो हासिल गर्न उपयुक्त सिद्धान्त, नीति, रणनीति तथा प्राथमिकताहरु पहिचान एवम् परिभाषित मार्गचित्र नै आवधिक योजना हो । आवधिक योजनाले आगामी पाँच बर्षे अवधिका लागि नगरले चाहेको लक्ष्यमा पुग्न र समावेशीमुलक विकासको गतिलाई अगाडि बढाई निश्चित गन्तव्यसम्म पुग्न सहयोग पुऱ्याउँछ । नगरपालिकाको योजनाबद्ध विकासका लागि सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी, समुदायमा आधारित संस्था तथा नीजि क्षेत्र समेतको सहभागितामानगरपालिकाको

एकीकृत तथा समष्टिगत विकास प्रक्रियालाई मार्गदर्शन गर्नु नै आवधिक विकास योजना तर्जुमाको मुख्य उद्देश्य हो । योजना तर्जुमाका सहायक तथा निर्दिष्ट उद्देश्यहरु निम्न अनुसार छन् ।

- नगरपालिकाको एकीकृत, नतिजामुलक र योजनाबद्ध विकासकालागिसाझेदार तथा सरोकारवालालाई एकथलोमा राखि विकासमा साझा उत्तरदायित्व सिर्जना गर्ने ।
- नगरपालिकाकोश्रोत परिचालनको विद्यमान स्थिति विश्लेषण गरी नगरबासी तथा सरोकारवालाको चाहना तथा सहभागितात्मक छलफलका आधारमा विकासको खाका तयार गर्ने ।
- विकासको दीर्घकालिन सोच, निर्देशक सिद्धान्त, लक्ष्य, रणनीति र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने ।
- विकासका प्रयासलाई मार्गदर्शन गर्ने तथा अपेक्षित नतिजा हासिल गर्ने कार्यनीति, प्रमुख कार्यक्रमहरु तय गर्ने ।
- विकासका प्रयासहरुको प्रक्रिया तथा नतिजाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको खाका प्रस्तुत गर्ने ।

१.४.आवधिक योजना तर्जुमा तथा प्रक्रिया

वडिमालिकानगरपालिकाकोआवधिक योजनातर्जुमा गर्दा देहायको विधि तथा प्रक्रिया अपनाइएको थियो।

१.४.१.आवधिक योजना तयारी कार्यशाला गोष्ठी

वडिमालिका नगरपालिकाको आयोजना तथा युनिसेफ नेपाल को सहयोगमा ..... असोज ... र .....गते नगर कार्यपालिकाका पदाधिकारी, विषयगत शाखाका प्रमुख तथा कर्मचारी, नागरिक समाज, गैसस,सहकारी प्रतिनिधि, नीजि क्षेत्रका प्रतिनिधिहरु, महिलासमूहका प्रतिनिधि, बालक्लव तथा संजालका प्रतिनिधि, अपाङ्गता भएका, दलित, आदिवासी जनजाती समुदायका प्रतिनिधिहरुको सहभागितामा आवधिक विकास योजना तर्जुमाको अवधारणा, महत्व, विधि, प्रक्रिया, समय तालिका, जिम्मेवारी तालिका सम्वन्धमा आवश्यक छलफल तथा निर्णयहरु गरिएको थियो । कार्याशाला गोष्ठीमा तय गरिएको विधि र प्रक्रियाका आधारमावडिमालिकानगरपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरिएको छ । उक्त कार्यशालामा विषयगत विज्ञको सहजीकरणमा दीर्घकालिन सोच, नगर विकासको लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा प्राथमिकता, संभावना तथा समस्या विश्लेषण, अग्रणी क्षेत्रहरु, योजनाको नतिजा तालिका, नगर विकासका प्रमुख तथा रणनीतिक कार्यहरुको मस्यौदा तयार गरिएको छ ।

१.४.२.वस्तुस्थिति विश्लेषण

वडिमालिका नगरपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा गर्न नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गरिएको थियो । उक्त वस्तुगत विवरण (पार्श्वचित्र)मा नगरपालिकाको भौगोलिक तथा भौतिक अवस्थिति, जनसांखिक, आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन र संस्थागत विकास तथा सुशासनको अवस्थासहित विषयगत वस्तुस्थिति विवरण समावेश गरिएको छ । राष्ट्रिय जनगणना घरधुरी सर्वेक्षण गरि तयार गरीएकोवस्तुगत विवरणमा उल्लिखित सूचनालाई आवधिक योजनाको आधाररेखा सूचनाको रुपमा उपयोग गरिएको छ । आवधिक योजना तर्जुमाको क्रममा वस्तुगत विवरणलाईप्रस्तुतिकरण तथा छलफल पश्चात थप परिस्कृत गरिएको छ । आवधिक योजना तर्जुमा प्रक्रियामा वस्तुगत विवरणको विश्लेषण एवं सहभागितामूलक छलफल गरी वस्तुस्थिति विश्लेषण गरियो ।

१.४.२ समिति निर्माण

आबधिक योजना निर्माण प्रक्रियालाइ व्यवर्सथित तथा प्रभावकारी ढंगले निर्माण गर्न कार्यशाला गोष्ठि वाट नगरपालिकाका प्रमुखको संयोजकत्वमा तिन सदस्यिय निर्देशन समिति गठन गरिएको थियो । त्यसैगरि उपप्रमुखको

संयोजकत्वमा विषयगत क्षेत्रका संयोजकहरु र कार्यपालिकाका सदस्य मध्यवाट सदस्य रहने गरि ११ सदस्यिय संयाजन समिति गठन गरिएको थियो भने विषयगत क्षेत्रका संयोजकहरुको संयोजकत्वमा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरु,सम्वन्धित शाखाका प्रमुख तथा सरोकारवालाहरु सदस्य रहने गरि ५ वटा आवधिक योजना तर्जुमा समिति गठन गरिएको थियो

१.४.३विषयगत समिति संग छलफल तथा समूह परामर्श

वडिमालिका नगरपालिकाको आबधिक योजना तयारीका क्रममा २०७५ फागुन ... देखि ...सम्म ५ वटै समितिहरु संग(आर्थिक विकास,सामाजिक विकास,पूर्वाधार विकास, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तथा सस्थागत विकास सेवा प्रवाह तथा सुशासन समिति)छलफल तथा परामर्श गरिएको थियो । उक्त छलफल वाट विषयगत क्षेत्रहरुका सवलपक्ष,समस्या,समस्याका कारण पहिचान गरिएको थियो । समुह छलफलवाटै विषयगत लक्ष्य , रणनिति , नतिजा निर्धारण तथा कार्यक्रम र वजेट निर्माण गरिएको थियो

१.४.४.अन्तिम आवधिक योजना तर्जुमा गोष्ठी

१.४.५अन्तिम दस्तावेज तयारी, लेखन तथा प्रमाणिकरण

१.५.सिमा

आवधिक विकास योजनालाई समावेशी, पारदर्शी एवं परिणाममूखी वनाउन सबै सरोकारवालाहरुको व्यापक सहभागिता एवं अपरिहार्य रुपमा क्षेत्रगत लक्ष्य, नतिजा र उपलब्धिका सूचक समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । साथै नगरपालिका जनप्रनिधि, कार्यरत कर्मचारी, विषयगत क्षेत्र, वालक्लव, गैरसरकारी क्षेत्रर सरोकारवालाहरुबाट उपलब्ध भएसम्मका क्षेत्रगत योजनाहरु समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ ।यस आवधिक योजनालाइ सक्दो समावेशी, सहभागितामूलक तथा पारदर्शि वनाउने प्रयास गरिएको छ ।नगरपालिकाको समग्र विकासमा स्थानीय तह, प्रदेश तथा संघीय सरकारको साथै गैर सरकारी संघ/संस्था, सहकारी एवं स्थानीय समुदायका संस्था र विकास साझेदारको सहयोगमा संचालन हुने संभावित कार्यक्रमलाई पनि यस आवधिक योजनामा समाबेश गरिएको छ । नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोत, संघ तथा प्रदेशबाट अन्तर सरकारी वित्तिय हस्तान्तरण अन्तर्गत नगरलाइ प्राप्त हुने तथा अन्य स्रोतबाट बार्षिक रुपमा परिचालन हुने सम्भाव्य श्रोतलाई आधार बनाइएको छ ।

आवधिक योजना निर्माण गर्ने प्रक्रियामा प्रारम्भिक तथ्याङ्क र सूचना लिने क्रममा केही सूचनाको अनुपलब्धताका कारणले कतिपय सूचकहरु का लागी दोश्रो तहको सूचनाको आधारमा तय गरिएका छन् तथा प्राप्त सूचनाको विश्लेषणलाई आधार मानी लक्ष्य, उद्देश्य एवं सूचक निर्धारण गरिएको छ ।

परिच्छेद २
वस्तुस्थिति विश्लेषण

२.१. नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

।

तालिका १: वडा अनुसार नगरपालिकाको क्षेत्रफल

क्र.सं.	वडा नं.	समावेस गरिउका गाविस र वडाहरु	क्षेत्रफल (बर्ग किमि मा)	प्रतिशत
१	१			
२	२			
३	३			
४	४			

५	५			
६	६			
७	७			
८	८			
९	९			
जम्मा				

जनसङ्ख्याको विवरण :

वडा नं	जनगणना २०६८ अनुसार						घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४ अनुसार					
	घरपरिवार	जनसंख्या			औषत घरपरिवारको आकार	लैंगिक अनुपात	घरपरिवार	जनसंख्या			औषत घरपरिवारको आकार	लैंगिक अनुपात
		जम्मा	पुरुष	महिला				जम्मा	पुरुष	महिला		
१												
२												
३												
४												
५												
६												
७												
८												
९												
जम्मा												

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०६८ तथा घरपरिवार सर्वेक्षण २०७४

२.२ विषयगत स्थिति विष्लेषण : वडिमालिका नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक तथा पूर्वाधार विकास, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन र संस्थागत विकासको विद्यमान स्थिति, सम्भावना, समस्या, चुनौति,ततकालिन असर को विषयगत रुपमा विश्लेषण निम्न अनरसार गरिएको छ ।

२.२.१.आर्थिक विकास :

तालिका २ : आर्थिकविकास क्षेत्रको सवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु

सवलपक्षहरु	समस्या तथा सवालहरु	तत्कालीन असर	मुख्य कारणहरु	सम्भावित विषयगत उदेश्य	लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु
कृषि					
– जीविकोपार्जन सूधार रणनीति निर्माण गरिएको - ५८६५ हे. खेतीयोग्य जमिन, – कृषि पेशामा ८९.९ जनसंख्या आधारित – खाद्यान्नबाली : धान, कोदो, गहुँ, कागुनु, मकै, जौ, उवा, मार्से, झुमरो, – तरकारी : काउली, बन्दा, रायो, गोबी, मुला, चोतो, आलु, करेला, चिचिण्डा, फर्सी, लौका, गाजर, – मसला बाली : धनीँया, प्याज, हल्दी, खुर्सानी, अलैची, टिमुर, अदुवा – फलफूलजन्य : अम्बा, आँप, स्याउ, सुन्तला, कागती, काँक्रा, आरु, पुलम, आलु वखडा,	– ५८६५ हे. खेतीयोग्य जमिन मध्ये ५६२० हे. मा मात्र खेती गरिएको, – खेतीयोग्य जमिन वर्षेनी बाँझो हुने क्रम बढ्दै गएको अवस्था, – परम्परागत तथा निर्वाहमुखी कृषि प्रणाली – कृषि प्राविधिक र जनशक्तिको अभाव, – गुणस्तरिय विउहरुको अभाव, – कृषिमा यन्त्रीकरण र प्रविधिक ज्ञान सीपको अभाव, – माटो परिक्षणको अभाव – बाली विमा गर्ने संस्कारको कमी, – प्राकृतिक प्रकोपहरु (जस्तै : खडेरी, असिना, हिमपात, बाढी पहिरो,	- उत्पादनमा ह्रास, - कृषि उपजले उचित मुल्य नपाउनु, - कृषिजन्य बस्तुहरुको आयातमा बृद्धी, - खाद्य संकट - कृषकको लागनी डुब्नु, - रोग किराको प्रकोप बढ्नु, - प्राविधिकको अभावले किसानलाई प्रयाप्त कृषि परामर्श नपुग्नु, - माटोको पहिचान नहुदाँ माटो अनुसारको उत्पादकत्व घट्नु, - प्राङ्गारिक मल बनाउने विधी र प्रयोग गर्ने तरीका नहुँदा माटोको उर्वराशक्तिमा ह्रास,	- नयाँ पुस्ताको कृषि पेशा प्रतिको आकर्षण घट्नु, - आधुनिक प्रविधि सम्बन्धी ज्ञानको अभाव, - कम मात्रामा स्थानीय उत्पादन हुनाले आयातित उत्पादनको तुलनामा महंगो हुनु, - बजेट तथा स्रोतको अभाव,	निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई क्रमशः व्यवसायिक तथा प्रतिस्प्रर्धात्मक र बजारमुखी कृषि अर्थतन्त्रको विकास गर्ने,	▪ आधुनिक र व्यवसायिक खेती प्रणाली विस्तार, ▪ कृषिजन्य उत्पादनमा वृद्धी गरी कृषकको आय आर्जनमा वृद्धि गर्ने । ▪ उच्च मूल्यका र तुलनात्मक लाभ दिने वालीलाई प्राथमिक्ता दिने । ▪ कृषक समुह र कृषि सहकारी संस्थालाई कार्यक्रम संचालन तथा प्रसारको माध्यम बनाउने । ▪ कृषि प्रसार कार्यमा बहुपक्षिय संलग्नता एवं सहकार्य सुदृढ गर्ने । ▪ एक वडा एक खेती

मेवा, ओखर, – कृषिका लागि मौसमी विभिदता, – अर्गानिक उत्पादन, – रासायनिक मलको कम प्रयोग, – कृषक पाठशाला संचालन (IPM) – कृषि यन्त्रिकरणको प्रारम्भ (हाते ट्याक्टर) – मौरी पालन व्यवसाय संचालन – आलु रस्टिक स्टोर – आलुको विउ उत्पादन – उन्नत जातका केराको व्यवसायिक सम्भाव्यता, – आलु पकेट (मना, कोर्ध र ढम्कने), तरकारी (घाघर र रजाली) पकेट – अदुवा पकेट (देन जुगाडा, माझिगाँउ र चुथि) – टमाटर पकेट क्षेत्र (वडा नं. ९ चौराटा) – धान र गहुँको विउ उत्पादन केन्द्र – मकैको	जंगली जनावर, रोग किराहरु) – कृषि बजार तथा कृषि उपज संकलन केन्द्रको अभाव, – कृषि उपजको उचित मुल्य नपाउनु, – कृषिको व्यवसायिक ज्ञानको अभाव – प्राङ्गारिक मल बनाउने सीपको अभाव,	- उत्पादित कृषिजन्य बस्तुहरु विक्रि वितरण गर्न कठीनाई, -			कार्यक्रम संचालन गर्ने, ▪ कृषि आधुनिकीकरण तथा यान्त्रिकरणमा जोड दिने, ▪ बाली विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने, ▪ कृषकलाई प्रोत्साहन गर्ने खालका कार्यक्रम संचालन गर्ने, ▪ कृषि बजारमा प्रतिस्प्रर्धात्मक वातावरण सिर्जना गर्ने, ▪ कृषि उपज संकलन तथा विक्रि केन्द्रको स्थापना गर्ने, ▪ कृषि अध्ययन अनुसन्धानलाई जोड दिने, ▪ अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्ने, ▪ पकेट क्षेत्र अनुसार बजेट कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने, ▪ कृषि प्रचार प्रसार कार्यलाई संचालन गर्ने, ▪ कृषि सीप र क्षमता विकास तालिम संचालन

-					गर्ने, -
- **सिचाइ**					
– ३ वटा बहुउद्देश्यीय (वृहत) सिंचाई – २० वटा साना सिचाई – पोखरी सिंचाई (१ वटा) – सिचाईका लागि प्रयाप्त स्रोत – ८२५ हे. सिंचित क्षेत्र (१२ महिना)	सिंचाई संरचनामा प्राकृतिक प्रकोप बाढी र पहिरोको उच्च जोखिम, – सिंचाई सुविधाको विस्तार हुन नसक्नु, – सिंचाईको क्षेत्रमा अप्रयाप्त स्रोत, – सिचाई संरचनाहरुको नियमित मर्मत सम्भार र कोषको व्यवस्था हुन नसकेको, -	- सचाई संरचना भत्काउने, - जमिन कटाउन, - उत्पदानमा ह्रास - जग्गा बाँझो हुनु, -	- संरचना निर्माणमा वायो इन्जिनियरिङ्ग हुन नसक्नु, - सिचाई आयोजना निर्माण गर्दा गुणस्तरमा ध्यान नदिनु, - सिचाई आयोजनाहरु प्राथमिकतामा नपर्नु, -	सिंचाई सेवाको विस्तार गरी सिंचित क्षेत्र बढाउने,	- सिचाई नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, - सबै खतीयोग्य जमिनमा सिचाई सुविधाको विस्तार, - सिचिंत क्षेत्र विस्तारका योजनालाई प्राथमिकता (वृहत सि.कुलाई प्राथमिकता), - सिचाई योजनाको अपनत्व बढाउन सचेतना अभिवृद्धी, - अग्लो भु-भागमा वैकल्पिक सिंचाई प्रणालीको विकास र विस्तार गर्ने, - सिचाई संरचनाको नियमित मर्मत सम्भार र कोषको व्यवस्था गर्ने,
पशुपालन					

-अधिक चरिचरन क्षेत्र, - भौगोलिक विविधता, - प्रयाप्त बजारको सम्भावना, - १०९५० गाई, भैसी ४४६५, - बाखाको संख्या ७०३७ वटा,भेडाको संख्या २००० , - स्थानीय कुखुरा २१३३, लेयर्स १५०० वटा - विरालोको संख्या ५२६ वटा - घोडा गधा ४५ वटा - खरायाको संख्या ३२३ वटा - बंगुर ७९ वटा - कुखुरा फार्म ७ वटा - कुखुरा दाना उद्योग १ वटा - बंगुर फार्म २ वटा - बाखा फार्म २० वटा, - भेडा फार्म ४ वटा - गाई फार्म ३ वटा - भैसी फार्म ५ वटा - भैसीँ स्याहार सुत्केरी भत्ता, - गोठालालाई किट वितरण, - पशु विमा कार्यक्रम लागु, - उन्नत जातका गाई, भैसी, बाखा, बोका, बंगुर, कुखुरा वितरण, - लेयर्स फार्ममा अनुदान,	- अनुत्पादक पशुपंक्षीको बाहुल्यता, - खुला चरिचरन - पशुपालन व्यवसायमा युवा पुस्ताको आकर्षण हुन नसक्नु, - कृत्रिम पशु गर्भाधान संचालन गर्न नसक्नु, - अप्राप्त पशु प्राविधिक, - एग्रोभेटमा सहज पहुँच हुन नसक्नु, - दुध डेरी नहुदा दुग्ध व्यवसायीले उचित मुल्य पाउन नसक्नु, -	- बन जंगलको विनास, - आर्थिक उपलब्धी हुननसक्नु, - पशुपालन व्यवसाय प्रभावित, - पशु धनको असुरक्षा, - गरिवीको दुस्चक्रमा किसान, - युवा पुस्ता केन्द्रीत कार्यक्रमको अभाव, -	- व्यवसायिक घाँस खेती तथा पशुपालन नहुनु, - आर्थिक स्रोत अभाव, - व्यवसायिक पशुपालन नहुनु,	व्यवसायिक पशुपालनबाट पोषणमा सुधार ल्याई आर्थिक समृद्धी हाँसिल गर्ने,	- दुग्ध सहकारीको स्थापना गरी दुग्ध व्यवसायलाई आर्थिक उपार्जनको स्रोत बनाउने, - एक गह्रो एक डालेघाँस अभियान संचालन गर्ने, - एक वडा एक एग्रोभेट अभियान संचालन गर्ने, - एक वडा एक पशु प्राविधिक कार्यक्रम संचालन गर्ने, - पशु तथा पशुपंक्षी व्यवसायमा युवा लक्षित अनुदानको व्यवस्था गर्ने, - -
पर्यटन					

बडीमालिका क्षेत्र – खप्तड रारा पर्यटन मार्ग – कृषि पर्यटन : वडा नं. ३ रजाली – कालाजग्रा क्षेत्र (चट्टान भित्रको ताल) – विरेखोला, न्याउले झरना – धार्मिक पर्यटन : रतुडा, खापर , जाल्पादेवी, मना कैलाश, कोर्धको मष्टो, ढुन्कीको मष्टो, गुणेश गुफा, – मिनि बडीमालिका, त्रिकोण पुल, दहडाँडा -	- पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान र प्रचार प्रसारको कमी - पर्यटकीय पूर्वाधारको अभाव, - यातायातको समस्या, - आन्तरिक पर्यटकीय संस्कृतीको अभाव, - पर्यटकहरुका लागि वासस्थानको अभाव, - पर्यटनसंग सरोकारवालाहरुसंगको सम्बन्धको अभाव, - पर्यटन व्यवसायीको अभाव, - पद प्रदर्शकको अभाव, -		- पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान हुन नसक्नु, - यातायातको कठीनाई, पर्यटकीय होटलहरुका	पर्यटन प्रवर्द्धन गरी आय आर्जन र रोजगार सिर्जना गन	पर्यटन गुरु योजना निर्माण गर्ने, – पर्यटकीय होटल, होम स्टे को व्यवस्था गर्ने, – पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान गरी प्रचार प्रसारमा जोड दिने, – धार्मिक पर्यटन मार्गको पहिचान गरी विस्तार गर्ने, – आन्तरिक पर्यटनको प्रवर्द्धन गर्ने, – गन्तव्य बडीमालिका अभियान अन्तरगत बडीमालिका क्षेत्र, कालाजग्रा पोरखे क्षेत्र र जाल्पादेवी क्षेत्रको विकास गर्ने,
बैंक तथा वित्तीय सेवा					

– बैङ्क "क" वर्ग : ४ वटा, विकास वैङ्क : १ वटा, "घ" वर्ग का ४ वटा – सहकारी ५० वटा – वैङ्किक तथा वित्तीय पहुँच बढी भएको, – जिल्ला सदरमुकाम भएकोले स्वीकारयोग्य धितो – बैङ्कीङ्ग सुरक्षा (तीनवटा सुरक्षा निकाय रहेका) – बचत गर्ने बानीको विकास, – स्वरोजगारमुलक कर्जामा ब्याज अनुदान	- वित्तीय साक्षरताको कमी, - धितो तथा परियोजनामा कठीनाइ, - घर नक्सापास नहुँदा कर्जा प्रवाहमा समस्या, - स्वगानीको प्रतिशत कम हुनु, - कर्जा नियमित नहुनु, - कतिपय बैङ्कहरु बाट सरकारको नीति तथा राष्ट्र वैङ्कको निर्देशन अनुसार कर्जा प्रवाह नहुनु, - सहकारीहरुबाट प्रवाह भएको कर्जा तोकिएको क्षेत्रमा लगानी नहुनु, - व्यवसायिक/परियोजना बिमा गर्ने संस्कृतिको अभाव, - बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरु वीच अस्वस्थ प्रतिस्प्रर्धा, - सहकारीहरु निष्कृय हुनु, - सहकारीहरु उद्देश्य विपरित संचालित हुनु, - सहकारी मुल्य मान्यता अनुसार संचालन हुन नसकेको, सहकारी सहकारीहरुवीच	बैङ्क तथा वित्तीय चक्रभन्दा बाहीर कारोवार हुनु, बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्रबाट अपेक्षित सेवा सुविधा प्रदान हुन नसक्नु, उद्देश्य अनुसार लगानी नहुँदा कर्जा डुब्ने, बैङ्क खाता कम हुनु,	चेतनाको अभाव, – न्यून मुल्याङ्कन, – व्यक्तिगत आचरण तथा लगानी डुब्नु, – समयमा किस्ता नबुझाउनु,	बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्रमा नगरवासीको पहुँच गर्ने	- वित्तीय साक्षरता अभियान संचालन गर्ने, - सहकारीहरुलाई उत्पादनमूलक बनाई आर्थिक विकासमा साझेदार बनाउने, - समान उद्देश्य र क्षेत्र भएका सहकारीहरुवीच एकिकरण गर्ने, - सरकार तथा राष्ट्र बैङ्कको नीति निर्देशन अनुरुप कार्य गर्ने, - व्यवसायिक / परियोजना विमा गर्न प्रोत्साहित गर्ने, - व्यवसायिक पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी सोही अनसार लगानी गर्ने वातावरण सिर्जना गर्ने, - वैङ्क, वित्तीय तथा सहकारीहरुवीच सहकार्यात्मक वातावरण सिर्जना गर्ने, - अनुगमन र मुल्याङ्कनलाई प्रभावकारी ढंगबाट गर्ने,

	समन्वय र सहकार्य हुन नसक्नु,				
उद्योग तथा बजार व्यवस्थापन					
उद्योग तथा बजार व्यवस्थापन - मिल :५ (कुटानी पिसानी) - फर्निचर : ३५ वटा - ग्रील उद्योग : २ वटा - मम बत्ती उद्योग : १ वटा - पाउरोटी उद्योग : १ वटा - चाउमिन उद्योग : २ वटा -	- उद्योग संचालनका लागि जागरुकता नहुनु, - स्थानीय उद्योगहरुद्धारा उत्पादित सामनहरुले बजार प्रतिस्प्रर्धा गर्न नसक्नु, - स्थानीय प्रयाप्त कच्चा पदार्थको ढुवानीमा समस्या, - उद्योग व्यवसायमा अनुदान नहुने, - वैदेशिक रोजगार मोह, - स्थानीय उत्पदानलाई महत्व कम नदिनु, - उद्यमशील वातावरणको अभाव, - स्थानीय उत्पादित	– स्थानीय उत्पादन न्यून हुनु, – रोजगारी हुन नसक्नु, – आयातमा बृद्धी – जनशक्ति पलायन, – स्थानीय स्रोत साधनको समुचित प्रयोग हुन नसक्नु, – गरिवीका दुस्चक्रमा फसेको वातवरण, – पूंजी पलायन,	✓ औधोगिक चेतनाको अभाव, ✓ आत्म विश्वासको कमी, ✓ परम्परागत सोच ✓ आर्थिक अभाव ✓ समयको सदुपयोग गर्न नसक्नु ✓ भौगोलिक विकटता,	स्थानीय स्तरमा उपलब्ध कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगहरुको प्रवर्द्धन गर्ने,	– उद्योग संचालनका लागि ज्ञान, सीप र प्रविधीको हस्तान्तरण, – स्थानीय उत्पादनलाई प्राथमिकता तथा प्रोत्साहन – प्रविधि र प्राविधिकको व्यवस्थापन गर्ने, – व्यवसायिक अनुदानको व्यवस्था, – व्यवसायिक उत्पादनमा जोड र मूल्य श्रृखला

	बस्तुहरुको प्रचार प्रसार कम हुनु, - निर्वाहमुखी उत्पादन, - व्यवसायिक जोखिम बहन गर्न सक्ने क्षमताको कमी, - अनुदानमुखी व्यवसायिक मानसिकता, प्रविधि र प्राविधिकको अभाव,				कायम गर्ने, – व्यवसायीहरुलाई सहुलियत ऋण र कर छुटको व्यवस्था गर्ने, – स्थानीय उत्पादनको बजारीकरणमा सहयोग गर्ने,
खाद्य सुरक्षा , गरीबी र बेरोजगारी					
- अधिकांस नगरवासीको आफ्नै खेतीयोग्य जमिनको उपलब्धता, - विविधतापूर्ण हावापानी, - बजारको पहुँच, - नेपाल खाद्य संस्थानको कार्यालय, - कृषि परामर्श लिन सहजता, - बहु क्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम लागु भएको, - खाद्य सुरक्षा सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रम संचालन, - प्रयाप्त चरन क्षेत्र भएका कारण पशुपालनको उच्च सम्भावना,	- परम्परागत खेती प्रणाली (जिवननिर्वाहमुखी), - कृषिलाई अपहेलित पेशाका रुपमा लिइने, - कृषि व्यवसाय कार्यक्रममुखी, - झन्झटीलो ऋण प्रकृयाका कारण सहुलियत ऋण वा सहयोगमा सर्वसाधरणको पहुच पुग्न नसकेको, - खाद्य पदार्थको उपभोयमा परम्पराग शैली वा विभिदता हुन नसेको,				- कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा बृद्धी, - कृषि तथा पशुपालनका क्षेत्रका प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरी सो को प्रभावकारी कार्यान्वयन, - खाद्य सुरक्षा रणनीति तयार गर्ने, - बाली /पशु विमा कार्यक्रमलाई प्रोत्साहित गर्ने, - स्थानीय उत्पादन वृद्धी गर्न प्रोत्साहन, - गरिव घरधुरी पहिचान गरी गरिवी न्यूनिकरणका कार्यक्रम संचालन गर्ने, - गुणस्तरिय विउ विजन समयमा नै उपलब्ध गराउने व्यवस्था गर्ने,

-	- चरम आयातित वस्तुमा निर्भर हुँदा परनिर्भरता बढेको, - स्थानीय उत्पादनको महत्व बुझ्न नसक्नु, - लक्षित वर्गसम्म कार्यक्रमहरु पुग्न नसक्नु, - वास्तविक कृषकहरुको सहि पहिचान हुन नसकी सेवाप्रवाहमा समस्या, - समयमा उन्नत विउ, विजन र मलहरुको उपलब्धता हुन नसक्नु, - उत्पादन बढाउन जैविक तथा प्राङ्गारिक मलको प्रयोग हुन नसक्नु, प्राकृतिक प्रकोपको (खडेरी, असिना, जंगली जनावर, रोग किरा) उच्च जोखिम,				- व्यवसायमूलक कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा जोड दिने, - युवाहरुलाई स्वरोजगार बन्न उत्प्रेरित गर्ने खालका कार्यक्रम संचालन गर्ने, खाद्य सुरक्षा सूचना केन्द्रको स्थापना गर्ने,

२.२.२. सामाजिक विकास

तालिका ३ : सामाजिक विकास क्षेत्रकासवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु

सवलपक्ष	समस्या तथा सवालहरु	तत्कालीन असर	मुख्य कारणहरु	सम्भावित विषयगत उदेश्य	लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु
शिक्षा तथा मानव संशाधन					
- २८ वटा बालविकास केन्द्रहरु रहेका छन । (२५ विद्यालयमा र ३ वटा समुदायमा) - २५ वटा विद्यालय रहेका छन । (१-१२ को २ वटा, १-१० का ६ वटा, १-८ का ६, १ -५ का ४, १ -३ का ५ वटा, १ -२ का १, र कक्षा १ को १ रहेका छन । - ३ वटा संस्थागत विद्यालय रहेका छन (१ -१० का २ र १ -९ को १ विद्यालय) - १ वटा स्तानकोत्तर क्याम्पस रहेको छ । - शिक्षक प्रावि तहका ५६ जना, निमावि तहमा ११ , माविमा ६, उमाविमा ४ जना । - राहत शिक्षक प्रावि तहमा २५ जना, निमाविमा १३, माविमा १२ र उमाविमा ४ जना रहेका छन - आधारभूत तहमा १०५, मावि तहका २६ गरी जम्मा १३१ जना ।	- २१ वटा विद्यालयमा कक्षाकोठा अपुग रहेका, - विद्यालयहरुमा विषयगत शिक्षकको अभाव - विद्यालयहरुका २२५ कक्षाकोठा भएता पनि प्राय सबै असुरक्षित रहेका, - अधिकांस विद्यालयहरु भवन संहिता र मापदण्ड अनुसार नभएको, - विद्यालयमा प्रयाप्त मात्रामा खेल मैदान नभएको, - अधिकांस विद्यालयमा प्रयाप्त खानेपानी र व्यवस्थित शौचालयको नभएको, - विद्यालयका फर्निचरहरु बालमैत्री नभएका,	-			● विद्यालयहरुको मर्मत सम्भार गर्ने, ● विद्यालय भवनहरुको प्रवलीकरण गर्ने, ● विषयगत शिक्षक दरबन्दी मिलन गर्ने, ● विद्यार्थी सिकाई उपलब्धी ५५ पुऱ्याउने, ● विद्यालयका खानेपानी तथा शौचालयको उचित व्यवस्थापन गर्ने, ● चेतनामूलक अविभिावक शिक्षा कार्यक्रम संचालन गर्ने, ● विद्यालयहरुमा सूचना प्रविधिको विकास गर्ने, ● सबै (६-१२) कक्षा संचालन भएका विद्यालयहरुमा न्यूनतम् मापदण्ड भएको प्रयोगशालाको निर्माण गर्ने,

- नगर स्वयंसेवक शिक्षक प्रावि तहमा २१, नि.मा.वि. १६ र मा.वि. मा १० (४७ जना) गरी कुल जम्मा १७८ जना शिक्षक - विद्यार्थी संख्या आ.वि. ४२५१ जना र मा.वि.मा १४९३ गरी जम्मा ५७४४ जना (छात्रा २८८२ र छात्र २८६२ जना) - संस्थागत तर्फ १४४३ जना - ५ वटा विद्यालयमा पुस्तकालय रहेको - ३ वटा विद्यालयमा कम्प्युटर ल्याव - ३ वटा विद्यालयमा इ लाइब्रेररी - ३ वटा विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला - सबै विद्यालयमा विद्यालय सुधार योजना भएको - सबै विद्यालयमा वि.व्य.स. र शि.अ.सं. गठन भएका - १ वटा नमूना विद्यालय भएको - २ विद्यालयमा अंग्रेजी माध्यमबाट पठन पाठन संचालन गरेको, - सहजै देखिने ९६ प्रतिशत भर्नादर देखिएको - विद्यालय उमेरका शत प्रतिशत बालबालिका विद्यालयमा रहेका - खुद भर्नादर ९६ प्रतिशत - निरन्तरता दर - १-५ सम्मको सिकाई उपलब्धी ४२ प्रतिशत	- खेल सामग्रीको अप्रयाप्ता, - अपेक्षित सिकाई उपलब्धी हाँसिल हुन नसकेको, - शैक्षिक सामग्रीको अभाव, - समय सापेक्षित तालिम तथा क्षमता विकास हुन नसकेको, - आवश्यक शैक्षिक सामग्रीको उपलब्धता नभएको, - शिक्षकलाई दण्ड र पुरस्कार गर्ने नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन नसकेको, - विद्यालयहरुमा स्रोतहरुको अभाव, - विद्यालयहरुमा सहयोगी तथा प्राविधिक अनुगमन नभएको, - निरन्तर विद्यार्थी मुल्याङ्कन प्रभावकारी नभएको, - विद्यालय प्रति अविभावकको चाँसो र अपनत्व न्यून रहेको, - सबै शिक्षकहरु प्रविधिसंग नजिक हुन नसक्नु,				● शैक्षिक सामग्री निर्माण कार्यशाला संचालन गर्ने ● नगरपालिकाले प्र.अ. संग र प्र.अ.ले शिक्षक संग करार सम्झौता गरी दण्ड र पुरस्कारको न्यायिक ढंगबाट कार्यन्वयन गर्ने, ● शिक्षक सहयोगी अनुगमन प्रणाली र संयन्त्रको निर्माण गर्ने, ● निरन्तर मुल्याङ्कन प्रणालीलाई सुदृढ गर्ने, ● प्रत्येक ५ वर्षमा शिक्षक नगरपालिका भित्र सिकाई आदान प्रदान गर्न मिल्ने गरी सरुवा गर्ने, ● सरकारी कोषबाट सेवा सुविधा पाउने जनप्रतिनिधी, शिक्षक, कर्मचारीहरुले अनिवार्य सरकारी विद्यालयमा आफ्ना छोराछोरी पढाउने, ● विद्यालयहरुमा विदाको दिन बाहे शैक्षिक कार्यक्रम बाहेक अन्य कार्यक्रमहरु संचालन नगर्ने,

- ६-८ सम्मको ४८ प्रतिशत - ९- १२ को सिकाई उपलब्धी ४२ प्रतिशत रहेको - औसत जि.पि.ए. (कक्षा १०को) :..... - औसत जि.पि.ए. (कक्षा १२ को) :..... - शिक्षक विद्यार्थी अनुपात ३३ जना - सबै विद्यालयमा बालक्लव रहेका - सबै विद्यालयमा खेल मैदान भएको					
स्वास्थ्य					
- जिल्ला अस्पताल रहेको - ३ वटा स्वास्थ्य चौकी रहेको - ५ वटा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र रहेको - ६ वटा गाँउ घर क्लिनिक - १२ वटा खोप क्लिनिक - ३ वटा स्वास्थ्य चौकी र जिल्ला अस्पतालमा २४ घण्टे प्रसुती सेवा - ३४ जना महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका - ३ जना HA /S AHW ५ जना ANM ६ जना AHW - पूर्ण खोपयुक्त नगरपालिका घोषणा - खोप कार्याक्रम	- शहरी स्वास्थ्य केन्द्र मापदण्ड भवन नभएका - स्वास्थ्य चौकी तथा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा ल्याव सेवा नभएको - स्वास्थ्य चौकी तथा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमा अत्यावश्यक औजार उपकरण नभएको जस्तै डेलभिरी सेट भिडियो एक्सरे र दक्षजनशक्तिको	- आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा कठीनाइ, - ल्याव सेवाको अभावमा रोगको पहिचान गर्न कठिनाई - मातृ तथा नवजात शिशु मृत्युदरमा बृद्धी, - संक्रमण फैलिने - दिर्घ रोगीहरुको संख्यामा वृद्धी, - परिवार नियोजनका साधनहरुको प्रयोगमा कमी र असुरक्षित गर्भपतनमा वृद्धी, - विरामीहरुले	- बजेटको अभाव - दक्ष जनशक्ति तथा औजार उपकरण एवं औषधीको कमी, - आवश्यक ठाँउमा टेलिफोन टावर बन्न नसक्नु, - अत्यावश्यक औषधीको समयमा आपूर्ति नहुनु, - ब्लड बैंकको व्यवस्था नहुनु	सम्पूर्ण नगरवासीलाई अत्यावश्यकीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्नु ।	- सबै स्वास्थ्य संस्थामा अत्यावश्यक औजार उपकरण र जनशक्तिको व्यवस्था हुनेछ । - सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा DHIS2 संचालन गरिएको हुनेछ, - स्वास्थ्य चौकीहरुमा ल्याव सेवा संचालन भएको हुनेछ । - सबै शहरी स्वास्थ्य केन्द्रहरुको न्यूनतम मापदण्ड अनुसारका भवन निर्माण भएका हुनेछन्, - न्यूनतम् मापदण्ड सहितको एक वडा एक स्वास्थ्य चौकीमा स्थापना भएको हुने, - शहरी स्वास्थ्य केन्द्रलाई स्तरोन्नती गराउदै स्वास्थ्य

- सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रम - पोषण कार्यक्रम - परिवार नियोजन कार्यक्रम - रोग नियन्त्रण कार्यक्रम - DHIS सफ्टवेयर संचालनमा रहेको - १ वटा एम्बुलेन्स रहेको - स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम लागु भएको	अभाव - एउटा स्वास्थ्य चौकीमा मात्र एम्बुलेन्स भएको - ३ वटै स्वास्थ्य चौकीमा सञ्चार सुविधा विहिन - शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमा दक्ष प्रसुतीकर्मीको अभाव - शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमा २४ घण्टे प्रसुती सेवा संचालन हुन नसकेको, - यातायातको असुविधा - अझै पनि केही मात्रामा आमाहरुले घरमा सुत्केरी गराउने प्रचलन कायमै रहेको, - परियोजनका सेवाको आधुनिक प्रयोग दरमा कमी (२८ प्रतिशत), -	गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा नपाउनु, - विरामीको फ्लोअपमा समस्या, - वातावरण प्रदुषण र संक्रमण फैलिने			चौकीका रुपमा विकास गर्दै लैजाने - सबै नगरवासीलाई आधारभूत स्वास्थ्यको पहुँच बृद्धी गर्ने - सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ल्याव तथा भिडियो एक्स्रे सेव उपलब्ध गराइनेछ, - घरमा हुने सुत्केरी दर शुन्यम झार्ने - पूर्व प्रसुती जाँच ८१.७५ बाट ९० भन्दा माथि लैजाने - परिवार नियोजनका आधुनिक साधनको प्रयोग CPR दोब्ब बनाउने, सुरक्षित गर्भपतन सेवालाई १० प्रतिशत मुनी झार्ने,
खानेपानी तथा सरसफाई					

- वृहत मार्तडी खानेपानी आयोजना, - कुदौनीखोला चौराटा खा.पा. आयोजना, - जिल्ली तलगाँउ खा.पा. आयोजना, - खुला दिसामुक्त नगरपालिका, - सबै वडामा सरसफाई सहजकर्ता परिचालन, - पूर्ण सरसफाइउन्मुख नगरपालिका, - सबै वडामा टोल विकास समिति गठन, - नगरपालिकामा एक सफाई ट्रिपर - नगरपालिकाको निश्चित डम्पिङ्ग साइड, - सरसफाई गौरव यात्रा संचालित	- खानेपानीको परिक्षण नभएको, - पानी सुरक्षा योजना लागु नभएको, - कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन नसकिएको, - खानेपानी सुरक्षामा उपभोक्ताहरु जिम्मेवार नहुनु, - मुलको उचित संरक्षण नहुनु, - प्लाष्टिकजन्य फोहरहरु जथाभावी फाल्नु, - चर्पीको फोहर सोझै नालीमा मिसाउनु, - बंगुरका खोरहरु पानीका स्रोत नजिक राख्नु, - डम्पिङ्ग साइडमा माथि सडकबाट फोहर फ्याक्दा फोहर उडेर पर परसम्मको वातावरण प्रदुशित भएको,	- पानीजन्य रोगको संक्रमण, - घर आँगन प्रदुषित, - नियमित खानेपानी सुचारु नहुन, - पानीका स्रोतहरु प्रदुषित, -			- जल उपयोग गुरुयोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, - पानी सुरक्षा नीति लागु गर्ने, - खानेपानीको जाँच गरी गुणस्तर सुधारका उपाय अपनाउनु पर्ने, - प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने, - उपभोक्ता समितिका लागि सचेतना कार्यक्रम लागु गर्ने, - डम्पिङ्ग साइडमा माथिबाट फोहर हुर्याउने नगरी नजिकै गएर डिस्पोज गर्नुपर्ने, - सरसफाई कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनुपर्ने, - टोल विकास संस्थालाई सक्रिय पार्नुपर्ने, - पानीका स्रोत नजिकका बंगुर खोर र वस्तीहरुलाई हटाउनु पर्ने,
सामाजिक समावेशीकरण तथा सुरक्षा					
- स्थानीय सरकार संचालनमा महिलाको उत्साहजनक प्रतिनिधित्व,(उप-प्रमुख १ जना, का.पा. सदस्य- जना, सभा सदस्य- जना) - महिलाहरु विभिन्न संगठनमा	- जनचेतनाको कमी, - समावेसीकरणका मुद्धा उठानमा अपेक्षित सहभागिता हुन नसेकेको, - समुहहरुको संस्थागत र	- मानसिक तथा शारिरिक रोग बढ्नु, - प्रतिस्प्रर्धामा पछाडी पर्नु, - घरायसी कार्य बोझ बढुनु	स्रोत साधनमाथीको पहुँच, – परम्परागत कुसंस्कारजन्य		- नगरपालिकाको सामाजिक समावेशीकरण नीति तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन, - समुह संजालहरुको संगठन सुदृढकिरण गरी संस्थागत विकासमा जोड दिने,

आवद्ध (महिला अधिकार मञ्च, किशोर-किशोरी समुह, उपभोक्ता समुह, निगरानी समुह), - नगर क्षेत्रमा ८०.०९ प्रतिशत महिला साक्षरता, - विकास निर्माणका प्रकृयामा सक्रिय महिला सहभागिता, - लैङ्गिक हिंसा नियन्त्रण समिति गठित, - नगरपालिका क्षेत्रमा सेफ हाउस रहेको, - घर जग्गा तथा व्यापार व्यवसायमा महिलाको नाममा दर्ता गर्ने प्रचलनमा वृद्धी, - सीपमुलक काममा महिलाहरुको उल्लेख्य प्रतिनिधित्व, - विभिन्न महिला सशक्तिकरणका कार्यक्रम संचालित, - नगर क्षेत्रका सबै विद्यालय उमेरका बालबालिका विद्यालयमा रहेका, - सबै विद्यालय र सबै वडामा बालक्लव, - शत प्रतिशत छोराछोरीको जन्म दर्ता, - बाल हेल्प लाइन (१०९८) को व्यवस्था, - विद्यलायहरुमा गुनासो सुनुवाई केन्द्र स्थापना, - कुल जनसंख्याको २३ प्रतिशत दलित जनसंख्या रहेको,	संगठीत विकास हुन नसकेको, - महिलाहरुको निर्णय क्षमतामा पुरुषहरु विस्वस्त हुन नसकेको अवस्था, - आर्थिक रुपमा महिला सहभागितामा कमी, - सम्पत्तिमा पहुँच भएको तर नियन्त्रणमा कमी हुनु, - अपेक्षित रुपमा छुवाछुत घट्न नसकेको, - पम्परागत पेशाको आधुनिकीकरण हुन नसकेको, - हलियाहरुको सहि पहिचान हुन नसकेको, - बालविवाह तथ्याङ्गगत रुपमा घटेको देखिए पनि २० वर्ष मुनीका आमाको संख्या घट्न नसकेको, - विद्युतीय साधनको दुरुपयोगका कारण बालविवाह तथा हिंसाका घटनाको बढोत्तरी, - बाल विवाह र बालश्रमको घटनाहरुमा अपेक्षित न्यूनिकरण गर्न	- महिलाहरुको काम मौद्रिक रुपमा मुल्याङ्कन हुन नसक्नु, - सामुहिक सहभागितामा कमी, - परम्परागत पेशाहरु लोप हुनु, - बालविबाहले गर्दा आमा र बच्चा कुपोषित रहनु, - सीपयुक्त र दक्ष जनशक्तिमा कमी, - गरिवीको दुस्चक्र कायमै रहनु, - पारिवारीक कलह सिर्जना हुनु, - सामाजिक मनमुटाव बढ्नु, - अपहेलित भएर बस्नुपर्ने, - अवसरबाट वञ्चित हुनु,	संस्कार, – सामाजिक विकासका अभियानमा सकारात्मक सोचको कमी, – परम्परागत जिम्मेवारीलाई सहर्ष स्वीकार गर्ने सामाजिक सोच एवं मान्यता,		- निगरानी समुहहरुलाई सक्रिय बनाउने र लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रममा जोड दिने, - सामाजिक विभेद अन्त्यका लागि सूचक निर्धारण गरी निरन्तर अनुगमन, मुल्याङ्कन अभिलेखिकरण गर्ने, - हिंसामा परेका व्यक्तिहरुलाई आत्मनिर्भर बनाउने खालका कार्यक्रममा जोड दिने, - एकल महिला लगायत सम्पूण महिलाहरुलाई उद्यमशील बनाई व्यवसायी बनाउने, - स्थानीय योजना तर्जुमा सामाजिक समावेसीकरण प्रकृयालाई निरन्तरता दिने, - बालमैत्री स्थानीय शासनलाई प्रवर्द्धन गर्ने, - नगर क्षेत्रमा निर्माण गरिने संरचनाहरु महिलामैत्री, अपाङ्गमैत्री, बालमैत्री बनाउने - अन्तर पुस्ता सीप हस्तान्तरण र मौलिकता संरक्षण गर्ने, - अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको क्षमता विकास मुलक कार्यक्रमलाई जोड दिने, - महिलासंग उप-प्रमुख सामाजिक समावेसीकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनुनर्पे, - युवा तथा किशोर

- दलित शसक्तिकरणका लागि समुह संजाल, - विभिन्न तहमा दलित नेतृत्व रहेको, - दलित केन्द्रीत कार्यक्रम संचालन, - सक्रिय अपाङ्ग कल्याण सेवा संघ रहेको, - अपाङ्गता लक्षित कार्यक्रम संचालनमा रहेको, - कानूनी सेवामा पहुँच बृद्धी, - जेष्ठ नागरिकप्रति सम्मान गर्ने सकारात्मक संस्कार, - बुवाआमा नपाल्नेलाई नगरपालिकाका प्रदान गरिने सेवा सुविधाबाट वञ्चित गराइने नीति, - नेपाल भोटे जनजाती महासंघको केन्द्रीय कार्यालय र नेतृत्व रहेको, - एकल महिलाको संजाल गठन भएको, - हलियामुक्त नगरपालिका, - छाउपडी गोठमुक्त अभियान जारी (वडा नं. ३ छाउपडी गोठमुक्त घोषणा भएको) - बालक्लवद्धारा वालविवाह निरुत्साहन कार्यक्रम - महिलासंग उप-प्रमुख समाजिक समावेसीकरण तथा लैङ्गिक हिंसा न्यूनिकरण कार्यक्रम संचालन,	नसकिएको, - सामाजिक सुरक्षा वापतको रकममा जेष्ठ नागरिकले आफुखुसी खर्च गर्न नसक्नु, - अपाङ्गमैत्री संरचना बन्नु नसक्नु, - अपाङ्गताको सहि पहिचान र वर्गीकरण हुन नसक्नु, - किशोर किशोरीमैत्री सूचना केन्द्र तथा संरचनाको अभाव, - जिवनोपयोगी ज्ञान सीपको कमी, - छोराछोरीवीच शैक्षिक (लैङ्गिक) विभेद - जनजातीको मौसमी बसाई सराईका कारण बालबालिकाको पठन पाठन प्रभावित हुने समस्या, - लक्षित वर्गमा सेवा सुविधाको पहुँच नपुग्नु, (Elite Capture) -				किशोरीहरुमा जिवनोपयोगी सिप तथा शिक्षाको विकास र विस्तार गर्ने,

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय पत्र वितरण कार्यविधी पारित, - महिला बालबालिका नीति तर्जुमा प्रकृयामा रहेको, - जातिय छुवाछुतमा कमी, - जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा महिला, बालबालिका सेवा केन्द्र रहेको, -					
यूवा तथा खेलकुद					
- नगरपालिकाको यूवा नीति भएको, - १६ देखि ४० वर्ष उमेरका ४२.७१ प्रतिशत सक्रिय जनसंख्या, - नगर स्तरिय युवा संजाल, - नगर स्तरिय युवा सूचना केन्द्र, - युवा नेतृत्वमा उल्लेख्य वृद्धी, - आत्मनिर्भरताको भावनामा विकास, - १ जना अन्तर्राष्ट्रिय खेलाडी, - राष्ट्रिय खेलाडीहरु, - बहुउद्देश्यीय कभर्डहल निर्माणाधिन, - वडा स्तरिय युवा क्लवहरु रहेका, - २५ जना युवा उद्यमी,	– युवाहरुमा सकारात्मक सोच एवं चिन्तनको अभाव, – युवाहरुलाई अवसरको अभाव, – युवाहरुमा लगानीको अभाव, – युवा प्रतिको अविभावकीय विश्वासको अभाव, – योग्यता क्षमता अनुसार रोजगारीको अभाव, – सूर्तिजन्य, मादक पदार्थ तथा दुर्व्यशनीको प्रभाव, – सकारात्मक सामाजिक मुल्य मान्यता प्रति विकर्षित हुनु, – युवा वर्गहरुको निर्णायक				– युवाहरुलाई खोज अनुसन्धानम प्रेरित गर्ने, – युवा सीप विकास तथा सिकाइ केन्द्रको स्थापना गर्ने, – युवा सूचना केन्द्रलाई विद्युतीय उपकरणयुक्त बनाउने, नगर स्तरिय युवा प्रोफाइल तया गरी क्षमता पहिचान र विश्लेषण गर्ने,

	तहमा प्रभावकारीता प्रदर्शन हुन नसक्नु, – युगानुकल योग्यता, क्षमता तथा दक्षता विकास गर्न नसक्नु, – खेलकुद क्षेत्रलाई व्यवसायिक माध्यमका रुपमा बुझ्न नसक्नु, – युवाहरुमा आत्म विश्वास, समर्पण र निरन्तरता दिन सक्ने क्षमता नुहुन,				
कला संस्कृति					
– अनन्ते पर्व, भूवो चाली, विशु पर्व, माघि पर्व, गौरा पर्व – रतुडी माणुको पैठ, खापरको पैठ, मष्टामाणुको पैठ, थुममाडौंको पैठ – उर्ताइनी चुर्थाइनी – देउडा – ज्यूना पुरी – भैलो नाच – भोटे सेलो – हुड्केली – लाख्या नाच – पुस १५ – मालिका जात्रु – असार १५ – मागल, भाकल	– परम्परागत कला संस्कृती लोप विस्तार विस्तारै लोप हुदै जानु, – परम्परागत पञ्चे बाजाको संरक्षण हुन नसकेको, – कला संस्कृतिहरुको संरक्षण हुन नसक्नु, – कला संस्कृतिको अध्ययन, अनुसन्धानको कमी र पुस्तान्तरणको हुन नसक्नु, – मौलिक परम्परा झल्काउने पहिरनको लोप हुदै जानु,	–मौलिक संस्कृतिको लोप –पाश्चात्य संस्कृतीको प्रभाव बढ्ने,	– युवा पुस्तामा परम्परागत कला संस्कृति प्रति कम आकर्षण, – पुरानो पुस्ताबाट संस्कृती हस्तान्तरण गर्न चाहानु,	मौलिक कला संस्कृतिको जगेर्ना गर्ने ।	– सकरात्मक मौलिक परम्पराको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने, – वर्तमान पुस्तालाई मौलिक कला संस्कृति प्रति आकर्षित गरी संस्कृति हस्तान्तरण गर्ने, – कला संस्कृतिको अध्ययन अनुसन्धान गरी संरक्षणमा जो दिने, – पञ्चेबाजा समुह गठन गरी उत्पादनमुलक बनाउने, – कला संग्रहालयको स्थापना गर्ने, – स्थानीय भाषा संस्कृतिको संरक्षणार्थ भाषा शब्दकोष प्रकाशन गर्ने,

– कृष्णाष्टमी (नारायण आन्या) – दशहरो –					

२.२.३.पूर्वाधार विकास

तालिका ४ : भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्रको सवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु

सवलपक्षहरु	समस्या तथा सवालहरु	तत्कालीन असर	मुख्य कारणहरु	सम्भावित विषयगत उदेश्य	लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु
सडक , पुल तथा यातायात					
– कालापत्रे सडक १५ कि.मि. साँफे मार्तडी सडक खण्ड (हरडे खोलादेखि मार्तडी) – १७० मि. कालोपत्रे सडक निर्माणाधिन, – २५० मि. आर.सि.सि. रोड रहेको र १८४ मि. निर्माणधिन, – सडक गुरु योजना निर्माण, – सबै वडामा सडक पहुँच पुगेको (वडा नं ५ बाहेक) – बडीमालिका चक्रपथ निर्माण प्रारम्भ, – मार्तडी, बुढाकोर्ध हुदै मालिका पर्यटकीय सडक निर्माण प्रारम्भ, – मार्तडी बजार क्षेत्रमा सडक विस्तार कार्य प्रारम्भ,	– वातावरणीय अध्ययन विना निर्माण गरिनु, – भएका सडकहरुको स्तरोन्नती हुन नसक्नु, – जथाभावी मेसिन औजारहरुको प्रयोग, – सडक निर्माण गर्दा प्रारम्भिक सम्भाव्यता अध्ययन र माटो परिक्षण हुन नसक्नु, – सडक संरक्षण चेतनाको अभाव (सडकमा पानी छोड्ने संस्कृती) – सडक निर्माणमा वायोइन्जिनियरिङ्ग	– बन जङ्गलको विनास, – प्राकृतिक प्रकोप (बाढी, पहिरो, भु-क्षय) को बढोत्तरी, – आवात जावतमा समस्या, – धनजनको क्षती, – सडकहरु हिलाम्मे हुने, – दुर्घटना हुने सम्भावना रहने,	– हतारे विकासको मानसिकता, – जनचेतनाको अभाव, – वातावरणीय अध्ययनका लागि कानूनी झन्झटीलो प्रकृया, – प्रयाप्त बजेट अभाव, – शीघ्र प्रतिफलको आशा, – ठेकेदार र उपभोक्ताहरुले समयमा काम नसक्ने प्रवृती,	सडक संजालको विस्तार गरी यातायातमा पहुँच वृद्धी गर्ने	– बडीमालिका सडक गुरु योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने, – सडक निर्माण गर्दा प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव अध्ययन गरिनुपर्ने, – सडक सचेतना अभिवृद्धीका लागि कार्यक्रम संचालन गर्ने, – विस्तृत परियोजना निर्माण गरी सोही अनुसारको कार्यलाई निरन्तरता दिनुपर्ने, – सडक निर्माण गर्दा मापदण्ड र गुणस्तरमा ध्ह्यान दिनु पर्ने, – सडकको लागत अनुमान गर्दा वायोइन्जिनियरिङ्गलाई अनिवार्य

– सडक मर्मत सम्भारकर्ताको व्यवस्था -	नगरिनु, – सडक अतिक्रमण हुनु,		– सडक निर्माणका संवेदनशील पक्षहरुलाई वेवास्ता गर्नु, – नीति नियमहरुको पूर्ण पालना नहुनु,		समावेश गर्ने, – सडक निर्माण गर्दा सरोकारवालसंग प्रयाप्त छलफल पस्चातमात्र निर्माण गर्ने,
पुल					
– १६ वटा झोलुङ्गे पुल – ४ वटा सडक पुल – ३ वटा कल्भर्ट – १ ह्युमपाइप – २ वटा ट्रस ब्रिज – पुल हेरालाको व्यवस्था, -	– नियमित मर्मत सम्भारको समस्या, – सडक पुलमा सडक सम्भारकर्ताको व्यवस्था नहुनु, – आवश्यकता अनुसार झोलुङ्गे पुलको निर्माण हुन नसक्नु, – सडक पुल नहुँदा वर्षातको समयमा यातायात अवरुद्ध हुने, –	– पुलहरु जिर्ण हुने, – बाह्रै महिना आवात जावतमा समस्या, – दुर्घटना हुने सम्भावना,	– चेतनाको अभाव, – प्रयाप्त बजेट नहुनु,	सडक तथा झोलुङ्गे पुलको निर्माण तथा व्यवस्थापन गरी आवात जावतमा सुगमता वृद्धी गर्ने ।	– थुवाकाँध, चौराटा बयाल्यामा त्रिकोण पुलको निर्माण गर्ने, – निर्माण भएका झो.पु. हरुको नियमित मर्मत सम्भार गर्ने – आवश्यकता अनुसार सडकहरुमा पुल निर्माण गर्ने, – आवश्यकता अनुसार झोलुङ्गे पुलको निर्माण गर्ने, – सडक पुल मर्मत सम्भारकर्ताको व्यवस्था गर्ने
विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा					
– २८५ किलोवाट संचालित – प्रचुर जल विद्युतको सम्भावना (भौनेरा, अनाइ गाड, बाउली गाड, मनागाड, कोर्दाली गाड) - उखाडीमा विद्युत सव स्टेशन,	– अनियमित विद्युत प्रवाह, – दक्ष प्राविधिकको कमी, – ठूला विद्युत आयोजना संचालन हुन नसक्नु,	– कार्यालयी र घरायसी कामकाजमा समस्या, – उद्योग धन्दा प्रभावित,	– दक्ष प्राविधिकको कमी, – मेसिनहरुको समयमा मर्मत सम्भार नहुनु,	उज्यालो बडीमालिका अभियान अन्तरगत सबै	– मनागाड जल विद्युत उत्पादनको क्षमता वृद्धी गर्ने १०० किलोवाट विद्युत उत्पादन गर्ने, – त्रिवेणी साना जलविद्युतको मर्मत सम्भार गरी नियमित

	– वैकल्पीक उर्जा प्रति कम आकर्षण, – केन्द्रीय प्रसारण लाईनमा जोडिन नसक्नु,	– बन जंगल विनास	– लगानीको प्राथमिकतामा उर्जा क्षेत्र नपर्नु, – उर्जा सम्भावित क्षेत्रमा यातायातको पहुँच नपुग्नु, – उच्च हिमपात र अत्याधिक चिसो, – सहज मर्मत सम्भार गर्न नसकिनु,	क्षेत्रमा उर्जाको व्यवस्थापन गर्ने	बनाउने, – केन्द्रीय प्रसारण लाइनसंग विद्युत सम्बन्ध कायम गर्ने, – चुथी खणुका विद्युत उत्पादनका लागि सम्भाव्यत हेरी निर्माण प्रारम्भ गर्ने, वैकल्पीक उर्जाका स्रोतहरु पहिचान गरी प्रवर्द्धन गर्ने,
– **आवास, वस्ती तथा विकास तथा भवन**					

– नगरपालिकाको आफ्नै भवन रहेको, – विभिन्न सरकारी कार्यालय रहेको, – कर्भड हल निर्माणाधिन, १४ वटा सामुदायिक भवन,	– वडा कार्यालयको आफ्नै भवन नभएको, – छरिएर रहेको वस्ती (एकिकृत वस्ती विकास नभएको) – भू- उपयोग नीति नभएको, – एकिकृत वस्ती विकास योजना नभएको, – अधिकांस घर भवनहरु भूकम्प प्रतिरोधक नभएका, – भवन निर्माणमा दक्ष जनशक्ति नभएको, – शहरी विकास योजना नरहेको,	– सेवा प्रवाहमा कठिनाई – विकासका एकिकृत कार्यक्रमहरु संचालन गर्न कठीनाइ, – विकास निर्माण प्रकृया खर्चिलो, – विपदको उच्च जोखिमको खतरा, – संरचनाहरु कमजोर हुने,	– बजेट स्रोतको अभाव, – कृषिमा आधारित वसोवास प्रणाली (छरिएर रहेका घर छानाहरु) – जथाभावी घर निर्माण, – तालिम प्राप्त जनशक्ति नहुनु,	एकिकृत र व्यवस्थित वस्ती निर्माण गरी समृद्ध र दीगो बडीमालिका निर्माण सहयोग परुऱ्याउने ।	– भू उपयोग नीति तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन, – अव्यवस्थित र असुरक्षित वस्तीहरुलाई स्थानानान्तरण गरी एकीकृत वस्ती विकास गर्ने, – शहरी विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, – वडा कार्यालयका भवन तथा अन्य भवन निर्माण गर्दा भवन निर्माण मापदण्ड लागु गर्ने, – संघ तथा प्रदेश सरकारको समन्वयमा जनता आवास कार्यक्रम संचालन गर्ने, भवन निर्माण संहिताको पूर्ण कार्यन्वयन गर्ने,
सूचना तथा संचार प्रविधि					

– एफ.एम. रेडियो संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधी तयार भएको, – हरेक वडा कार्यालयसम्म इन्टरनेटको पहुँच, – २ वटा सामुदायिक रेडियो, – राष्ट्रिय मिडीया क्षेत्रमा उत्साहजन उपस्थिती, – ९ वटा पत्रपत्रिका संचालित, – १ वटा अनलाईन पत्रिका, – ल्याण्डलाइन टेलीफोन २८० – मोवाइल फोन टावर स्काई ३, नमस्ते १ र एनसेल १ टावर – मोवइल फोन प्रयोगकर्ता २८९९ घरधुरी – १ छापाखाना – २७३८ घरपरिवारमा रेडीयोको पहुँच – ४१३ घरधुरीमा टेलिभिजनको पहुँच – सूचना प्रविधी शाखा (सूचना प्रविधी अधिकारी – नगरपालिकाको वेभ साइट – सामाजिक संजालको प्रयोग – जिल्ला हुलाक कार्यालय - पत्रकारिता अक्षय कोषको स्थापना,	– वडाका केही ठाँउमा सूचना संचारको पहुँच हुन नसकेको, – अनियमित विद्युत सूचना प्रवाहमा समस्या, – सञ्चार माध्यमहरु आर्थिक अभावका कारण नियमिततामा समस्या, – ज्ञानवर्द्धक तथा सूचनामुलक भन्दा मनोरञ्नात्मक सामग्रीहरुमा चाँसो बढी हुनु, – इन्टरनेट गुणस्तर खस्किदै जानु, – नगरपालिकाबाट सहज रुपमा सूचना प्रवाह हुन नसक्नु, – सूचना प्रविधी क्षेत्रमा लगानी हुन नसक्नु, – मिडिया प्रति सकारात्मक धारणाको विकास हुन नसक्नु, – लक्षित समुहमा सूचना पुग्न वा पुऱ्याउन नसक्नु, – व्यवसायिक सूचना प्रवाहमा कमी, –	–	–		– सञ्चार माध्यमलाई प्रोत्साहित गर्न अनुदान तथा कार्यक्रमको व्यवस्था गर्ने, – नगरपालिकाले गरेका गतिविधीहरुको संञ्चार माध्इमद्धारा प्रकाशन प्रशारण गर्ने, – कागज विहिन सेवा प्रवाहलाइ विकास र विस्तार गर्ने, – इ-बडीमालिका अभियानको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, – कार्यालयकामा समन्वयात्मक वातावरण सिर्जना गर्ने,

२.२.४.वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

तालिका ५ : वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन क्षेत्रको सवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु

सवलपक्षहरु	समस्या तथा सवालहरु	तत्कालीन असर	मुख्य कारणहरु	सम्भावित विषयगत उदेश्य	लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु
बन र जैविक विविधता					
- ३२ वटा सामुदायिक बन (४६०४.८ हे.) , २ वटा कवुलीयती बन (१०.३२ हे) र २ वटा नीजि बन - कुल १६५४६.८७ हे. क्षेत्रफल (६० प्रतिशत) वनजङ्गल रहेको, - राष्ट्रिय वन - लौठ सल्ला, औली सल्ला, सिर्पो (चाँप), धुपी सल्ला, गुँरास, सानन, खोटे सल्लो, बाँझ, ढल्लाँज, उत्तीस, टुनीहरु, - पाँच औले, कटुकी, सतुवा, चिराइतो, पाखनवेद, सुगन्धवाल, बन केरा, बन लसुन, सेतक चिनी, कुरीलो, लौठ सल्ला, दालचिनी, टिमुर - ब्वासो, चितुवा, कस्तुरी, रतुवा, घोरल, गुना, बाँदर, दुम्सी, भालु, बँदेल, मलसाप्रो,	- डडेलो, - खुला चरिचरन - बन अतिक्रमण (खोरीया खन्ने) - सामुदायिक बनलाई विकास र आय आर्जनोन्मुख बनाउन नसकिएको, - बनबाट उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्न नसकिएको, - बनको बैज्ञानिक नक्साङ्कन हुन नसकेको, - बन्यजन्तुको संरक्षण हुन नसकेको, जडीबुटीजन्य बन पैदावारको समुचित उपयोग र उद्यम नहुनु,	- बनस्पतीको विउ विनास हुने - बन्यजन्तुको बच्चाहरु मर्ने, - पटक पटकको डडेलोले आवश्यक प्रजातीहरु लोप भएर जाने र काँडादार विरुवाहरु आउने, - बनजन्य उद्योगबाट आय आर्जन नहुनु, - पारिस्थितीय प्रणालीमा खलबल पर्ने - अतिवृष्टी, अनावृटी, पहिरो, भूक्षय जस्ता असर देखा पर्ने	- नयाँ घाँस आउछ भन्ने मान्यता, - लापरवाही, - खोरीया खन्ने र झारपात डडाउने, - बन क्षेत्रको बहु उपयोग बारे जानकारी नहुनु, -	- जैविक विविधता र वातावरणको संरक्षण गर्ने - वनजन्य उप्पादनहरुको विकास र प्रवर्द्धन गर्ने	- संरक्षित वन निर्माण गरी बडीमालिका क्षेत्रलाई संरक्षित गर्ने, - नगरपालिकाको व्यवस्थापन वनहरुको संरक्षण गर्ने, - एक गाउँ एक बन निर्माण गरिएको, - शुन्य बाँझो जग्गा अभियान संचालन गर्दै जग्गा ब्यवस्थापन गरिनेछ, - बन पैदावारबाट उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्ने, - एक रुख काट्दा दुई रुख हुर्काउने नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, - सडक किनार, पानी मुहान, खोला किनार जस्ता सार्वजनिक क्षेत्रमा रुख कटान नगर्ने, - बन सम्बन्धी कार्यविधी बनाई वन संरक्षण र उद्यमशीलता

बन कुकूर, फ्याउरो, डाँडा ओद, खोला ओद, - डाँफे चरी, मूनाल, कालीज, फक्राँस, तित्रा, बन कुखुरा, लुइचे, ढुकुर, लाटो कोसेरो आदी । - लल्लो, लोक्ता, भुतकेश, भोजपत्र, - छिछिमिरे सर्प, कालो सर्प - व्यवसायिक जडीबुटी र काष्ठजन्य उद्योग, -					बढाउने कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने, - कृषि बनको विकास गरी प्रवर्द्धन गर्ने, - बहुउद्देश्यीय बिरुवा प्रवर्द्धन गर्ने - हरित बडीमालिका योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, - बधुवा पशुपालन व्यवसायलाई प्राथमकिता दिने,
भुमी तथा जलाधार संरक्षण					
- बुढीगंगा जलाधार क्षेत्र, उप जलाधार क्षेत्र : (भौनेरा), खरिगाड, बाउली, अनाई, कोर्दाली गाड, तिपाडी गाड, मनागाड, विरेखोला, खारगाड - दहडाँडा, कालाजग्रा ताल, लामाचौर, भौनेरा खेत, उखाडी, कराला सीम क्षेत्र - विरेखोला झरना, न्याउले झरना, नडिनी खोला -	- बन विनास - डडेलो - सामुदायिक बनहरुको प्राथमिकतामा जलाधार क्षेत्र नपर्नु, - भौतिक पूर्वाधार विकासमा मेसिनको प्रयोग, विकास निर्माण गर्दा प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन गरेर मात्र गर्ने गरेको,	- पानीको स्रोत घट्नु - पहिरो आउने - सिमसार क्षेत्र लोप हुने, - बन्यजन्तु,वनस्पती लोप हुने हुदै जाने, - वातवरणीय समस्याहरु निम्तिने,	- भू उपयोग नीतिको कार्यान्वयन नहुनु, - जमिन खण्डीकृत - लागत कम प्रतिफल छिटो आउने, - दिर्घकालिन असरलाई मध्यनजर नगरी गरिने कार्यक्रममा जोड -	- जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गरी दीगो पर्यावरणको विकास गर्ने	- विकास निर्माण गर्दा प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरेर मात्र गर्ने, - जलाधार क्षेत्रका बढी जोखिम क्षेत्रहरु वृक्षरोपरण गर्ने, - संरक्षण पोखरीहरुको निर्माण गरी पानी पुनचक्रमा विशेष जोड दिने, - जालाधार संरक्षण सम्बन्धी ऐन, नियमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन

					गर्ने, - नगरपालिकाले जलाधार क्षेत्र सम्बन्धी आवश्यक नीति नियमहरु तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गराउने, - जजनप्रतिनिधीहरुले जति भोट त्यति बोट अभियान संचालन गर्ने,
वातावरण तथा स्वच्छता					
- करिव ६० प्रतिशत बन क्षेत्र, - विषादी र रासायनीक मलको कम प्रयोग, - धुवा धुलो कम प्रयोग - यातायातको साधनको कम प्रयोग - ढम्पिङ्ग साइडको व्यवस्था - हरेक महिनाको १५ गते मार्तडी बजार व्यवस्थापन समितिले बजार सरसफाई गर्ने, - खोलाहरुमा प्रत्यक्ष रुपमा ढलको मिसावट नभएको, - ट्रिटमेन्ट प्लान्ट सहितको ढल निकास व्यवस्था - सबै वडाहरुमा सरसफाई स्वच्छता सहजकर्ता परिचालन गरी पूर्ण सरसफाई उन्मुख नगर बनाउने	- जनचेतनाको कमी - आवश्यक स्रोत साधानको अभाव प्लास्टिकको जथाभावी प्रयोग	- महामारी फैलिने - सरुवा रोगको फैलावट - वातावरणीय सौन्दर्यतामा ह्रास - पशु चौपायामा नयाँ रोगहरु, - कार्यक्रमलाई अभियानका रुपमा लिन नसकिएको, - पारिस्थितिक प्रणालीमा खलल	- असिक्षा - जागरुकता - परम्परागत सोच - जनसंख्या वृद्धी - शहर केन्द्रीत बसाई सराई - सकारात्मक मुल्य मान्यतामा ह्रास - तयारी खानेकुराका प्याकेटहरु जभाभावी फाल्ने,		- फोहरलाई स्रोतमा वर्गीकरण गर्ने - बायोग्यास प्रविधिको विकास र विस्तार - घरमै फोहर संकलनको संयन्त्र निर्माण गर्ने - फोहर व्यवस्थापनका लागि निजी क्षेत्रसँग सहकार्य र समन्वय तथा साझेदारी गर्ने - सहरको सौन्दर्यका लागि सौन्दर्य प्रदायक विरुवाको हुर्काउने फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि जनचेतनाको अभिवृद्धी गर्ने ।

अभियान जारी, -					
विपद पूर्व तयारी तथा व्यवस्थापन					
- नगर विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भएको - नगरपालिकाको जोखिम पार्श्वचित्र निर्माण भएको - राहत कोषको निर्माण गरिएको - खोज, उद्दार राहत लगायतका सामाग्रीको व्यवस्था भएको - विपद जोखिम न्यूनिकरण सम्वन्धि कार्यविधि निर्माण भएको - नगर विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५ निर्माण गरिएको । - केही विद्यालयहरुमा सुरक्षित स्थान तथा बाटो पहिचान नक्साङ्कन भएको, - सबै वडाहरुको जोखिम नक्साङ्कन तथा क्षमता विश्लेषण भएको, - कृतिम घटना व्यवस्थापन नमूना अभ्यास गरिएको, - नगर स्तरमा विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि साझेदार संस्थाहरु रहेको,	- विपद्को दृष्ट्रिकोणबाट कमजोर भुवनोट, - वातावरणमैत्री विकास निर्माण नभएको, - भवन निर्माण संहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन नभएको, - विपद् जोखिम न्यूनिकरणमा प्राविधिक जनशक्तिको कमी, - विपद जोखिम न्यूनिकरणका लागि पूर्वतयारी भन्दा प्रतिकार्य केन्द्रीत कार्यक्रममा जोड, - विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी चेतनाको कमी, - विपद सम्बन्धी खोज उद्दार संयन्त्र नहुनु - वन्यजन्तुद्वारा मानविय र कृषी पशुमा क्षेती - रुख भिर तथा अफ्यारोबाटोको समस्या ।	- भू-स्खलन हुने - मानवीय, आर्थिक, समाजिक तथा प्राकृतिक क्षतीहुने, - पारिस्थितिक प्रणालीमा असर	- ऐन कानूनहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन नुहुनु - विपद उत्थानशील समुदाय हुन नसक्नु, - नक्सा पास लगायतका व्यवस्थाहरुको वेवास्ता वा महत्व थाहा नपाउनु, - योजनावद्ध विकास निर्माण हुन नसक्नु, -		- खोज उद्धार सम्वन्धि संयन्त्र निर्माण तथा क्षमता विकास गर्ने - वडा कार्यालयहरुमा राहत सामाग्रीको व्यवस्था गरिनु पर्ने - विपदको समयमा सुरक्षित स्थानको पहिचान र संरक्षण गर्नुपर्ने, - भवन आचार संहिताको पूर्णपालना, - विपद कोष संचालन गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, - नयाँ घर तथा संरचना निर्माण गर्दा भूकम्प प्रतिरोधक गर्ने, - जोखिममा रहेका विद्यालयहरुको प्रवलीकरण गर्ने, - सुरक्षित स्थल पहिचान गरी जानकारी गराउने, - विपद् जोखिम न्यूनिकरणका लागि जनचेतानमूलक संचालन गर्ने, - सडक निर्माणका लागि बायो इन्जिनियरिङ्ग इस्टिमेटमा नै समावेश गर्नु पर्ने,

- नक्सापास सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण, -	- सडक दुर्घटना, आगलागी, वन डडेलो हुनु - प्राथमिक उपचार गर्ने जनशक्ति नहुने ।				- एक वडा एक खोज उद्दार उप समिति गठन र परिचालन, - जलवायु अनुकुलनका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने - खडेरी सहन सक्ने विउ विजनको प्रवर्द्धन गर्ने - वन्यजन्तुको प्रकोप नियन्त्रणक लागा प्रभावकारी कार्यक्रम संचालन गर्ने, - वन्यजन्तुले नखाने खालका बालीहरु प्रवर्द्धन गर्ने, जंगल क्षेत्र भित्र वन्यजन्तुका लागि संरक्षण पोखरीनिर्माण गर्ने,

२.२.५.संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह

तालिका ६ : संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्रको सवलपक्ष समास्या सवाल र लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु

सवलपक्षहरु	समस्या तथा सवालहरु	तत्कालीन असर	मुख्य कारणहरु	सम्भावित विषयगत उदेश्य	लिनुपर्ने मुख्य नितिहरु
संस्थागत संरचना तथा मानव संशाधन					
- नगरपालिकाको कार्यालय, - ९ वटा वडा कार्यालय - नगरपालिकामा आर्थिक विकास शाखा (कृषि विकास, पशु विकास) प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा, पूर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवसथापन शाखा, स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास शाखा, शिक्षा, युवा तथा खेलकुद	- वडा कार्यालयको आफ्नै भवन नहुदा सेवा प्रवाहमा समस्या, - स्वीकृत दरबन्दी अनुसार जनशक्ति नहुनु, - कर्मचारीको अभावमा संगठनात्मक स्वरुप निर्धारण भए पनि कार्यान्वयनमा समस्या,	-			- सबै वडाहरुको आफ्नै कार्यालय निर्माण गरी गुणस्तरिय सेवा प्रवाह गर्ने, - संघ र प्रदेशको समन्वयम आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था गर्ने, - स्वीकृत संगठनात्मक संरचना अनुसार शाखाहरुम आवश्यक जनशक्तिको व्यव्सथापन गर्ने,

शाखा, आर्थिक प्रशासन शाखा आदी - नेपाल सकारबाट स्वीकृत दरबन्दी ४७ जना कर्मचारी, - २ वटा मोटर साइकल र १ वटा ट्रिपर - नगरपालिका तथा सबै वडाहरुमा कम्प्युटर, प्रिन्टर, फर्निचरहरुको व्यवस्था, - सबै वडाहरुमा इन्टरनेट जडान, - सूचना प्रविधी शाखा - ३ वटा स्वास्थ्य चौकी - ५ वटा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र - २५ सरकारी र ३ संस्थागत विद्यालय - १ बुहमुखी क्याम्पस, - १ प्राविधिक शिक्षलय - सामुदायिक सेवा केन्द्र, - ३ वटा सामुदायिक सिकाई केन्द्र,	- आवश्यकता अनुसार कर्मचारीहरुको क्षमता विकास हुन नसकेको, - कार्यालयी प्रयोजनका स्रोत साधनको कमी, - सवारी साधनको अभाव, - आवश्यक मेसिन औजार, यन्त्र उपकरणहरुको कमी (जस्तैः दमकल, स्काइभेटर, गाडी, ट्याक्टर, कम्प्याक्टर आदी) - जनप्रतिनिधीहरुको क्षमता विकासमा कमी, - इ गभरमेन्स सेवा प्रभावकारी हुन नसकेको,				- जनप्रतिनिधीहरुलाई ऐन कानून तथा स्थानीय सरका संचालन सम्बन्धी क्षमत अभिवृद्धी गर्ने, - इ गभरमेन्सका लागि समयानुकुल कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धी गर्ने, - आवश्यक सवारी साधन तथ यन्त्र उपकरणको व्यवस्थ गर्ने,
वित्तिय स्रोत					
- आन्तरिक आम्दानी ६ लाख, - अन्तर सरकारी वित्तीय समानीकरण अनुदान नेपाल सरकारबाट २३ करोड ९२ लाख रुपैया र प्रदेश सरकारबाट ६७ लाख २९ हजार, - स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठन,	- आन्तरिक आय अनुमान भन्दा कम संकलन हुनु, - संघ र प्रदेशबाट प्राप्त हुने अनुमान कम भएको, - विकास साझेदारहरुको लगानीमा समन्वयको अभाव,	-			- आन्तरिक आम्दानीका क्षेत्र दायरामा विस्तार गर्नुपर्ने, - संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसंग बजेट बृद्धीक लागि पहल गर्ने, - करको दायरामा विस्तार गर्ने कर सचेतना अभिवृद्धी गर्ने, - आन्तरिक लेखा नियन्त्रण कार्यविधि तयार पारी लाग

- राजश्व परामर्श समिति गठन, - आर्थिक ऐन र विनियोजन ऐन - अनलाईन लेखा प्रणाली -	- आन्तरिक लेखा नियन्त्रण प्रणाली सुदृढ हुन नसकेको, - वर्षेनी वेरुजु वृद्धी हुदै जानु, आर्थिक अभिलेखीकरण व्यवस्थित हुन नसकेको,				गर्ने, - नीजि तथा अन्य विकास साझेदारहरुसंग समन्वयात्मक वातावरण सिर्जना गरी लगानी वृद्धी गर्ने, - खर्च गर्दा प्रचलित कानूनको पालना गरी आर्थिक कारोवार गर्नुपर्ने, - सरोकारवाला पक्षहरुलाई सचेतिकरण गराउने खालका कार्यक्रम संचालन गर्ने, बेरुजुलाई कर्मचारीको कार्य सम्पादनसंग आवद्धता गरिनुपर्ने,
योजना तर्जुमा, अनुगमन मूल्याङ्कन					
- आवधिक योजना निर्माण भइरहेको, - नगर प्रोफाइल निर्माण भइसेकेको - सबै वडामा वडा प्रोफाइल निर्माण गरिदै, - प्रत्येक वर्ष वस्तीस्तरबाटै योजना छनौट गर्ने परिपाटी रहेको, - जनप्रतिनिधीबाट नियमित योजनाहरुको अनुगमन र मुल्याङ्कन भइरहेको, - विषयगत समिति गठन भई कार्य गरिरहेका, - वडा तथा नगरस्तरमा अनुगमन समिति गठन भएको,	- सिमित स्रोतका साधनका कारण माग अनुसार पुर्ति हुन नसकेको, - विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन निर्माण हुन नसकेको, - आवश्यकता र तथ्याङ्कमा आधारित योजना छनोट गर्ने परिपाटीको विकास नहुनु, - नतिजामा आधारित योजना तर्जुमा गर्ने प्रचलन नरहेको,	-			- ऐन, कानून अनुसार योजना तर्जुमाको प्रकृयालाई कार्यान्वयन गर्ने, - स्थानीय आवश्यकता र तथ्याङ्कका आधारमा नतिजामुखी योजना तर्जुमा प्रकृयालाई सुदृढ गर्ने, - आवधिक योजनाको लक्ष्य , रणनीति र नतिजालाई ध्यान राखि वार्षिक योजना तर्जुमा गर्ने, - नतिजामा आधारित

	- दिगो विकासको मान्यता नभई क्षणिक लाभ केन्द्रीत योजना छान्ने प्रचलन, उपभोक्ता समिति गठन तथा व्यवस्थापन कार्यविधीको पूर्ण परिपालना हुन नसेकेको,				अनुगमन प्रणालीलाइ अवलम्वन गर सूचकहरु निर्माण गरी अनुगमन गर्ने संयन्त्रको विकास गर्ने, - नगरका गौरवक आयोजनालाई प्राथमिकता गर्ने, अनुगमन तथा मुल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाउन तेस्रो पक्ष तथा विज्ञद्धारा अनुगमन गर्ने,
न्यायिक समिति					
- न्यायिक गठन भएको, - न्यायिक समितिबाट उजुरी किनारा गर्ने सम्बन्धीको कार्यविधि बनेको, - न्यायिक समितिको आफ्नै इजालस भएको, - न्यायिक समितिका पदाधिकारीलाई क्षमता विकास तालिम प्रदान, - शीघ्र निर्णय प्रणाली, - कानूनी सल्लाहाकारको नियुक्ति,	- न्यायिक समितिमा न्याय क्षेत्रका कर्मचारी नभएको, - न्यायिक कार्य सम्पदानका लागि मेलमिलाप कर्ता तथा केन्द्र नभएको, -	-			- वडा तहमा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गर्नुपर्ने, - मेलमिलाप कत तालिमको व्यवस्था, - न्यायिक समितिबाट गरिएका निर्णय कार्यान्वयनमा निरन्तरता दिनुपर्ने, - कानूनी क्षेत्रक कर्मचारीको व्यवस्थ गर्नुपर्ने,
शुसासन					

- ९ वटा ऐन, - ३ वटा नियमावली, - ३ वटा निर्देशिका, - १५ वटा - ३ वटा नीति पारित, - सार्वजनिक लेखा परिक्षण - वेभ साइट, सामाजिक संजालको प्रयोग - मासिक खर्चको फाँटवारी - ग्रुप एस.एम.एस. प्रणाली - सार्वजनिक सूचना प्रशारण - सरोकारवाला पक्षहरुसंग निरन्तर समन्वय सहकार्य र सिकाई आदान प्रदान - सूचना अधिकारीको व्यवस्था, - नागरिक वडा पत्र, - जनताको शासन जनमैत्री प्रशासन कार्यक्रम संचालन	- वडाहरुमा नागरिक वडापत्र नराखीएको, - ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका र नीतिको प्रभावकारी रुपमा कर्यान्वयन हुन नसकेको, - सार्वनिक लेखा परिक्षणमा गुणस्तरभन्दा आर्थिक पक्षलाई बढी महत्व दिने गरेको, - सवै नागरिकहरुको वेवसाइट भिजिटको पहुँचमा नहुनु, - सवै सामाजिक जवाफदेहिताका औजारहरु प्रयोग हुन नसक्नु, - विषय समितिहरुको नियमित बैठक बस्न नसक्नु तथा क्रियाशिलता नहुँनु, - शाखाहरुको चौमासिक प्रगती प्रतिवेदन तयार तथा समिक्षा नहुनु, - पुरस्कार र दण्डको व्यवस्था नहुनु,	-			- नगर कार्यपालिकाक निर्णयहरु तुरुन्तै सार्वजनिक गर्ने, - सवै वडाहरुका नागरिक वडापत्रको व्यवस्थ गर्ने, - विषयगत समितिहरुको क्षमता विकास नियमित वैठक बस्ने, - संचालनमा ल्याइएक वेवसाइट, तथ एप्सहरुको नियमित अध्यावधिक गर्ने - कार्यसम्पादनका आधारमा कर्मचारीहरुलाई पुरस्कार दण्डको व्यवस्था गर्ने, - गुनासो सुनुवाईलाइ वडा तहसम्म विस्तार गुनासोको सम्वोधन गर्ने, - आवश्यकताका आधारमा ऐन, कानुन कार्यविधि निर्माण तथ समानुकुल संशोधन गर्ने,

२.३.दीर्घकालिन सोच

वडिमालिका नगरपालिकाको पूर्वतयारी गोष्ठी विषयगत समूह छलफल तथा अन्तिम कार्यशाला गोष्ठीमा सहभागीबीचको छलफल तथा विषयविज्ञको सुझाब तथा परामर्शका आधारमा यस नगरपालिकाले तय गरेको दीर्घकालिन सोचलाई नै यस नगरपालिकाको दीर्घकालिन सोचका रुपमा आत्मसात गरिएको छ ।

"....."

२.४. आवधिक योजनाको लक्ष्य

आवधिक योजना निर्माणको क्रममा भएका विभिन्न छलफल तथा गोष्ठीहरुबाट आएका सुझाबहरुका आधारमा नगरपालिकाको समष्टिगत विकासका लागि निम्नअनुसारको विषयगत लक्ष्य लिइएको छ :

- कृषि, पशुजन्य उत्पादन, सिंचाई सेवाको विस्तार, औद्योगिक तथा पर्यटकीय पूर्वाधारको निर्माण एवं उत्पादनशीलता बढाई आयआर्जन बृद्धि गर्ने ।
- आधारभूत तथा गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा तथा खानेपानी सेवामा न्यायोचित पहुँच एवं लक्षित वर्गको सशक्तीकरण गरी समावेशी तथा समतामूलक समाज निर्माण गर्ने ।
- सडक, पुल, विद्युत, सञ्चारसहितको व्यवस्थित बस्ती विकास भई यातायात, आयात-निर्यातमा सहजता ल्याई जीवनयापनमा सुधार गर्ने ।
- वन, जैविक, जलाधार, विपत् तथा जलवायुसम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी उत्थानशील समाजको निर्माण गर्ने ।
- नगरपालिकाको संरचना र मानव शंसाधनको उचित व्यवस्थापन गरी योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई सुदृढ तथा सुशासन कायम गर्ने ।

२.५.रणनीतिहरु

नगरपालिकाले लिएको विषयगत लक्ष्यहरुलाई हासिल गर्न देहायअनुसार विषयगत लक्ष्य प्राप्तिका लागि रणनीति निर्धारण गरिएको छः

आर्थिक विकास :

सामाजिक विकास :

पूर्वाधार विकास :

वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन :

सस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह :

२.६ नतिजा तालिका

नगरपालिकाको एकीकृत विकास तथा समृद्धि हासिल गर्न निर्धारित सोच तथा लक्ष्य प्राप्तिका लागि नतिजामूलक योजनाको ढाँचामा आवधिक योजना तर्जुमा गरिएको छ । जसका लागि विषयगत क्षेत्र (आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पूर्वाधार विकास, वन तथा वातावरण र संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह)अनुसार सूचकहरु निर्धारण गरी वर्तमान आधार रेखालाई आधार बनाई योजनाको अन्त्यसम्मको लक्ष्यहरु निर्धारण गरिएको छ । जसलाई देहायअनुसारको नतिजा तालिकामा राखिएको छ :

तालिका १ : नतिजा तालिका

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
लक्ष्य : नगरपालिकाको योजनाबद्ध, न्यायोचित र दिगो विकासको आधार तयार गर्ने	प्रति परिवार बार्षिक आय ५०,००० हुने भन्दा कम आम्दानी हुने परिवार	प्रतिशत				– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – अध्ययन प्रतिवेदन – मूल्याङ्कन प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	–
	आफ्नो उत्पादन र आम्दानीबाट वर्षभरी खान पुग्ने परिवार	प्रतिशत					
	खाद्यान्न उत्पादन (वासलात) धान चामल	क्वीन्टल					
	तरकारी	मे.टन					
	फलफूल	मे.टन					
	दलहन	मे.टन					
	आलु	मे.टन/					
	प्रति व्यक्ति खाद्यान्न उत्पादन वार्षिक	केजि					
	आम्दानीको २/३ तिहाईभन्दा बढी रकम खानामा खर्च गर्ने जनसंख्या	प्रतिशत					
	साना किसान तथा उत्पादकको औषत वार्षिक आय	रु. हजारमा					
	जमीनको उत्पादकत्व प्रति हेक्टर (वार्षिक औषत कुल कृषि उत्पादन)	रु.					

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई	(आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	०७७/७८	०७९/८०		
	वैदेशिक रोजगारीमा गएकाको संख्या	संख्या					
	स्नातक तह उतीर्ण जनसंख्या	जना					
	व्यवसायिक प्राविधिक सीपयुक्त दक्ष व्यक्ति	जना					
	कम तौल भएका २ बर्षमूनीका बालबालिका	प्रतिशत					
	मापदण्डअनुसार बनेका आवास घर	संख्या					
	पक्की सडकमा पुग्न लाग्ने औषत समय	घण्टा					
	रुख विरुवाले ढाकेको वा हरियाली क्षेत्र	हेक्टर					
	नगरपालिकाकाको नीति, कानून निर्णय र सेवा प्रवाहबाट सन्तुष्ट सेवाग्राही	प्रतिशत					
असर १ : कृषि, पशुजन्य, औद्योगिक तथा पर्यटकीय उत्पादन एवं उत्पादनशील सेवा सुविधाको उपलब्धता, गुणस्तर र उपयोगमा बृद्धि गर्ने	गैर कृषि पेशा (उद्यम, व्यापार र जागिर) मा निर्भर	जनसंख्या	९.१	१५	२०	● नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) ● सर्वेक्षण प्रतिवेदन ● प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– राजनीतिक स्थिरता सहित संघीय शासन व्यवस्था संस्थागत हुनेछ । – संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । – सरकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ – जलवायु परिवर्तन र विपदको असर न्युन हुनेछ । – वस्ती एकीकृत र सुरक्षित हुनेछ ।
	कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा संलग्न जनसंख्या	प्रतिशत	८९.९	८५	८०		
	कृषि उपजहरुको बार्षिक मूल्य (एकमुष्ट) हजार	रु.					
	पशुपंक्षी र सोजन्य उत्पादन मूल्य (बार्षिक) हजारमा	रु.					
	उद्योग तथा व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति	जना					
	भमण गर्ने बार्षिक पर्यटक (वाह्य)	संख्या					
	भ्रमण गर्ने बार्षिक पर्यटक (आन्तरिक)	संख्या					
	पर्यटन र सेवामूलक व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति	जना					
	वैकमा खाता हुने तथा सेवा उपयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत					
	उत्पादन र बजारीकरण सहकारीमा आवद्ध सदस्य	घरपरिवार					
प्रतिफल १.१: कृषि उत्पादनमा वृद्धि भइ आय स्रोतमा वृद्धि भएको हुनेछ ।	व्यवसायिक उत्पादनमा संलग्न कृषक	संख्या	२	१०	२०	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– कृषि विकास रणनीतिको कार्यान्वयन हुनेछ । – सरकारी, गैसस र निजी क्षेत्रको कार्यक्रम र लगानीमा बृद्धि हुनेछ । – कृषि सेवा तथा प्रविधी प्रवाहमा वैकल्पिक प्रणालीको प्रयोग हुनेछ । – बजार अवधारणा अनुसार कृषकको नेतृत्वमा कृषी अनुसन्धान र प्रविधि हस्तान्तरण हुनेछ । – जलवायु परिवर्तन तथा विपद असर
	आलु व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	हे.	८६	२००	४००		
	तरकारी व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी.	५०	१५०	३००		
	सक्रिय अगुवा वा व्यवसायिक कृषक	संख्या	४५	९०	१८०		
	क्रियाशिल ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता	संख्या	१५	२७	४५		
	स्थानीय व्यवसायिक कृषि फार्म	संख्या					
	सक्रिय व्यवसायिक कृषक सूमह	संख्या					
	तरकारी उत्पादन	मे.ट.					
	फलफुल उत्पादन	मे.ट.					

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई	(आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	०७७/७८	०७९/८०		
	दुध उत्पादन	मे.ट.	१५०	२००	२५०		न्यून हुनेछ – कृषि वातावरणीय ह्रास कम हुनेछ।
	अगुवा कृषक तालिम पाएका कृषक	संख्या					
	ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता	संख्या					
	मह उत्पादन	के. जी.					
	व्यवसायिक कृषि नर्सरी	संख्या					
	कृषि सहकारी संस्था	संख्या					
	सहकारीमा आवद्ध कृषक	संख्या					
	कोण्ड स्टोर/रष्टिक स्टोर	संख्या	१	२	३		
	सोलार स्टोर	संख्या	०	१	२		
	कृषि उपज संकलन तथा बजार प्रवर्धन केन्द्र	संख्या	२	२	५		
प्रतिफल १.२: कृषि योग्य जमिनमा सिचाइ सुविधा उपलव्ध तथा विस्तार भएको हुनेछ।	१२ महिना सिंचाई हुने क्षेत्र	हे.	८२५	१०००	२०००		
	प्रयोगमा आएका सिचाई प्रविधि (सतह, पोखरी, ड्रिप, लिफ्ट आदी)	प्रकार	२	२	२		
	सुचारु सिंचाई आयोजना	संख्या	१७	२५	३५		
प्रतिफल १.३ व्यावसायिक पशुपालन बाट पशुजन्य उत्पादन भइ आय आर्जनमा बृद्धि हुनेछ।	**पशुपक्षिं जन्य उत्पादन**					– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयन हुनेछ। – सरकारी, गैसस र निजी क्षेत्रको कार्यक्रम र लगानीमा बृद्धि हुनेछ – पशु सेवा र प्रविधी प्रवाहमा वैकल्पिक प्रणालीको प्रयोग हुनेछ। – जलवायु परिवर्तन तथा विपद असर न्यून हुनेछ
	दुध (वार्षिक)	मे.ट.	१५०	२००	२५०		
	मासु (खसी, बोका, राँगो र कुखुरा) बार्षिक	मे.ट.	३३७	३५०	४००		
	अण्डा	लाख	४	८	१२		
	उन्नत बर्णशंकर पशु						
	गाई	संख्या	३	१५०	५००		
	भैंसी	संख्या	१०००	३०००	५०००		

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	बाखा	संख्या	१५००	२५००	५६००		
	बंगुर	संख्या	६९	७५	१००		
	व्यवसायिक पशुपालनमा संलग्न परिवार	संख्या	४४	१६०	२५०		
	पशुजन्य उत्पादन विक्रि गर्ने परिवार	संख्या	१५००	२०००	२४००		
	व्यवसायिक पशुपालन फर्म	संख्या	४४	२००	३००		
	सुधारिएको मासु पसल	संख्या	३	८	१२		
	पशु उपचार सेवाको पहुँच पुगेको किसानको	प्रतिशत	५५	७५	९०		
	उन्नत पशु पालन प्रविधिको तालिम प्राप्त कृषक	संख्या	४०	८०	१८०		
	सुधारिएको गोठ प्रयोग गर्ने कृषक	संख्या	५	१००	५००		
	भुइघाँसको व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	०	१०	२५		
	सक्रिय पशुपालन समूह	संख्या	२५	५०	७५		
	संरक्षित चरन क्षेत्र	संख्या	०	५	१२		
	नश्ल सुधार तथा उपचार केन्द्र	संख्या	०	१	३		
	क्रियाशिल ग्रामीण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता	संख्या	२७	४०	५०		
	पशुपालनसम्बन्धी उपलब्ध प्रविधि, (खोप, कृत्रिम प्रजनन, क्यासट्रेसन....) उपयोग गर्ने घरपरिवार	प्रतिशत	६०	८०	९५		
	दुग्ध चिस्यान केन्द्र/संकलन केन्द्र	संख्या	०	०	१		
प्रतिफल १.४: स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगको प्रतिफल १.४ **स्थानीय स्तरमा उद्योगहरु स्थापना भइ रोजगारी सृजना हुनेछ**	चालु लघु उद्योग	संख्या				– नगरवस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– संघीय शासन व्यवस्था अनुसार उद्यम तथा व्यापार प्रवर्धन सम्बन्धी संघीय तथा स्थानीय कानून तथा नीति तत्काल तर्जुमा भई कार्यान्वयन हुनेछ । – निजी क्षेत्र बीच स्वस्थ्य प्रतिस्पर्धा हुनेछ ।
	चालु घरेलु उद्योग	संख्या					
	सुचारु व्यापार व्यवसाय	संख्या	५१६	६५०	८००		
	निकासीजन्य कच्चा पदार्थको परिमाण	क्विन्टल	२०	३०	५०		
	उत्पादन र बजारीकरण सहकारी संस्था	संख्या	१०	२०	३०		
	उद्यम सृजना र विकास सम्बन्धी तालिम प्राप्त उद्यमी	संख्या					
	व्यवसायिक सीपमूलक तालिम प्राप्त व्यक्ति	संख्या	२१०	३५०	५००		
प्रतिफल १.५: आन्तरिक	व्यवस्थित पर्यटकीय स्थल	संख्या	३	५	७	– नगर वस्तुगत	– संघीय संरचना अनुसार पर्यटन

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई	(आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	०७७/७८	०७९/८०		
र बाह्य पर्यटकहरुको आगमन भइ पर्यटन प्रवर्धन र रोजगार सृजना हुनेछ ।	पर्यटन मार्गको लम्बाई	किमी	१	१२	२०	विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	प्रर्वद्धन संबन्धी संघीय कानून तथा नीति तर्जुमा हुनेछ । – क्षेत्रीय अवधारणा अनुसार – संघ, प्रदेश तथा स्थानीय सरकार, विकास साझेदार र निजी क्षेत्रबाट पर्यटन विकासमा लगानी हुनेछ ।
	होटल	संख्या	२५	३०	४०		
	होमस्टे	संख्या	०	१	३		
	रेस्टुरेन्ट	संख्या	०	२	५		
	रिसोर्ट	संख्या	०	१	२		
	स्तरोन्नती भएका सम्पदाहरु	संख्या	०	३	५		
	धार्मिक मठ मन्दिर	संख्या					
	उपलब्ध पर्यटकीय सेवा र सुविधाको प्रकार	संख्या					
	कृषि पर्यटन संचालन स्थान	संख्या	०	१	२		
	तालिम प्राप्त टुर गाइड	संख्या	०	५	१०		
	व्यवस्थित वनभोज तथा पार्क	संख्या	३	६	९		
	तालिम प्राप्त कुक तथा वेटर	संख्या	०	१०	२०		
प्रतिफल १.६ वित्तिय सेवामा नागरिकहरुको पहुच वृद्धि भएको हुनेछ ।	सुचारु वित्तीय संस्था र सहकारी	संख्या	२५	३०	३५	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– संघीय संरचना अनुसार वित्तीय सेवा प्रदायकको सेवा समायोजन हुनेछ । – वित्तीय सेवा र सुविधा स्थानीय तहमा विस्तार हुनेछ ।
	सेवा सुचारु वैक शाखा तथा वित्तीय सेवा प्रदायक	संख्या	१०	११	१२		
	उपलब्ध कारोबारको किसिम (बचत र लगानी, रेमिट, मुद्रा सटही, व्यवसायिक परामश, ए.टि.एम)	संख्या	५	६	६		
असर २: आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, माध्यामिक तहसम्मको शिक्षा र सामाजिक सुरक्षा	१५ देखि ६० वर्षसम्मका साक्षर जनसंख्या	प्रतिशत	८०.९	८५	९०	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– राजनीतिक स्थिरता सहित संघीय शासन व्यवस्था संस्थागत हुनेछ । – संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ ।
	प्राविधिक शिक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी (प्राविधिक शिक्षलयमा अध्ययनरत)	संख्या	१९५	२४०	४००		
	बडीमालिका नगर क्षेत्रका अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या (मालिका मा.वि.)						

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
सेवाको उपलब्धता, गुणस्तर र उपयोगमा बृद्धि गर्ने ।	उच्च शिक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी (बाजुरा क्याम्पसमा अध्ययनरत)	संख्या					–सरकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ –सामाजिक सुरक्षा तथा सकारात्मक विभेद नीति र लक्षित कार्यक्रममा निरन्तरता हुनेछ ।
	बडीमालिका नगर क्षेत्रका अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या (मालिका मा.वि.)						
	३० मिनेटभित्र स्वास्थ्य सेवामा पहुँच भएका जनसंख्या (घरधुरी) (गाउँघर क्लिनिकको सेवा समेत)	प्रतिशत					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/अस्पताल पुग्न लाग्ने औषत समय	घण्टा					
	पाइप प्रणाली वा सुरक्षित खानेपानीको सेवा उपयोग गर्ने जनसंख्या	संख्या					
	स्नातकतह उतीर्ण अपाङ्ग	संख्या	०				
	स्नातक तह उत्तिर्ण गरेका महिला	संख्या	९३	१३०	२००		
	स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण गरेका महिला	संख्या	१३	३५	५०		
	स्थानीय समिति/संरचनाको नेतृत्वदायी पदमा महिला तथा अन्य लक्षित वर्गको प्रतिनिधित्व	संख्या					
	छाउगोठमा वस्ने छुइहुने उमेर समुहका महिला	प्रतिशत					
	जिल्ला/क्षेत्रीयस्तर व्यवसायिक खेलाडी	संख्या					
	पूर्व प्रसूति सेवा ४ पटक प्राप्त गर्ने महिला	प्रतिशत					
	जीवनपयोगी सीप प्राप्त तथा क्लब, सञ्जाल र संस्थामा आवद्ध युवा	संख्या					
प्रतिफल २.१: गुणस्तरिय तथा प्राविधिक शिक्षामा पहुच वृद्धि भइ दक्ष जनशक्ति उत्पादन भएको हुनेछ ।	विद्यालय वाहिर रहेका (५-१५ वर्ष) बालबालिका	संख्या	०	०	०	–नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) –सर्वेक्षण प्रतिवेदन –प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन –विद्यालय सुधार योजना प्रतिवेदन	–संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । –अभिभावक तथा स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहभागितामा अभिबृद्धि हुनेछ । –सरकारी, गैर सरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि
	प्रारम्भिक बाल कक्षामा अध्ययनरत ४-५ बर्ष सम्मका बालबालिका	संख्या	४६६	४७०	५००		
	प्रारम्भिक बालबिकास बाट कक्षा १ मा भर्ना भएका	संख्या	३०९	४७०	५००		
	कक्षा ८ को उतिर्ण दर	प्रतिशत	८०.२७	८५	९०		
	कक्षा १० को **न्एब**, औषत	संख्या					
	कक्षा १२ को **न्एब**, औषत	संख्या					
	कक्षा ८ सिकाई उपलब्धी दर	प्रतिशत					

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	कक्षा ८ को निरन्तरता दर	प्रतिशत				– बडीमालिका नगर शैक्षिक तथ्याङ्क २०७४	हुनेछ – गाउँपालिकाबाट सामाजिक सुरक्षा तथा सकारात्मक विभेद नीति र लक्षित वर्ग कार्यक्रम तर्जुमा र पालना हुनेछ । – स्थानीयस्तरमा सरकारी, नागरिक समाज र समुदायको सहकार्य र साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
	कक्षा १० को निरन्तरता दर	प्रतिशत					
	प्रौढ साक्षरता दर	प्रतिशत					
	सहजै देखिने भर्नादर						
	आधारभूत तह	प्रतिशत					
	माध्यमिक तह	प्रतिशत					
	उच्च शिक्षा	प्रतिशत					
	खुद भर्ना दर %						
	प्राथमिक तह (१ देखि ५)	प्रतिशत					
	आधारभूत तह (१देखि८)	प्रतिशत					
	माध्यमिक तह (९देखि१२)	प्रतिशत					
	उच्च शिक्षा	प्रतिशत					
	कक्षा छाड्ने दर						
	१-५	प्रतिशत					
	६-८	प्रतिशत					
	९-१२	प्रतिशत					
	बाल विकास केन्द्रको संख्या	संख्या	२८	३०	३३		
	वाल विकास केन्द्रमा भर्ना दर	प्रतिशत	१००	१००	१००		
	सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको संख्या	संख्या	३	६	९		

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	खेल मैदान भएको विद्यालयको संख्या	संख्या	२५	२५	२५		
	छात्र तथा छात्राहरुको लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयहरु भएको विद्यालयको संख्या	संख्या	२५	२५	२५		
	खानेपानीको सुविधा भएको विद्यालयको संख्या	संख्या	२३	२५	२५		
	स्यानीटरी किटस र ड्रेसिङ्ग रुमको व्यवस्था भएको विद्यालयको संख्या	संख्या	०	२०	२५		
	बालमैत्री सिकाइ विधि अवलम्बल गर्ने विद्यालय	प्रतिशत	१००	१००	१००		
	वालमैत्री आधारभूत पूर्वाधार र सुविधा (भवन, चर्पी, खानेपानी, खेलकुद मैदान, घेरावार, फर्निचर) उपलब्ध	प्रतिशत	१००	१००	१००		
	छात्रवृत्ती पाउने विद्यार्थी संख्या	संख्या					
	वालक्लव गठन भएका विद्यालय	संख्या	१५	२५	२५		
	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (आधारभूत र माद्यामिक)	संख्या	३३	३४	३५		
	महिला शिक्षकको अनुपात	प्रतिशत	२५	२९	३३		
	व्यवस्थित विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला भएका	विद्यालय	३	१०	१४		
	प्राविधिक विद्यालय	संख्या	१	३	४		
	उच्च शिक्षा क्याम्पस	संख्या	१	१	१		
	विद्यालय वाहिर रहेका (५-१५ वर्ष) वालबालिका	संख्या					
प्रतिफल २.२: आधारभुत, आकस्मिक तथा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवामा पहुच बृद्धि भएको हुनेछ ।	स्वास्थ्य चौकी	संख्या	३ वटा	५ वटा	८ वटा	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । – संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । – सामाजिक सुरक्षा तथा सकारात्मक विभेद नीति र लक्षित वर्ग
	विरामी पर्दा सर्वप्रथम स्वास्थ्य चौकी/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/अस्पताल जाने जनसंख्या	प्रतिशत	९५	९८	१००		
	संस्थागत प्रसुती सेवा लिने	संख्या	४०८	४७५	५२५		
	२५०० ग्रामभन्दा कम जन्म तौल भएका शिशु	प्रतिशत	३	२	१		
	स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराउने गर्भवती महिला	प्रतिशत	८१	९०	९५		
	भाडापखालाको संक्रमण दर (प्रति हजारमा)	जना					
	स्वाशप्रश्वासको संक्रमण (ARI) दर (प्रति हजारमा)	जना					

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई	(आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	०७७/७८	०७९/८०		
	स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी	जना	३० जना	५० जना	६० जना		कार्यक्रमको निरन्तरता हुनेछ । – राजनीतिक प्रतिबद्धता तथा स्थानीय तहका सरोकारवाला बीच समन्वय, सहकार्य र साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
	भिटामिन ए प्राप्त गर्ने बालबालिका	प्रतिशत	१००	१००	१००		
	लक्षित गाउँघर क्लिनिक मध्ये संचालित गाउँघर क्लिनिक	प्रतिशत	६ वटा	६ वटा	६ वटा		
	लक्षित खोप क्लिनिक मध्ये संचालनमा आएको	संख्या	१२ वटा	१२ वटा	१२ वटा		
	किशोर किशोरी मैत्रि स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने स्वास्थ्य संस्था	संख्या	२ वटा	६ वटा	८ वटा		
	जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएकाहरुलाई पुर्ण निशुल्क स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने स्वास्थ्य संस्था	संख्या	३ वटा	५ वटा	८ वटा		
	२४ सै घण्टा प्रसुति सेवा भएका वडाहरुको	संख्या	४ वटा	६ वटा	९ वटा		
	क्षयरोग निदान हुने स्वास्थ्य संस्थाको	संख्या	१ वटा	३ वटा	८ वटा		
	प्राथमिक आँखा उपचार केन्द्रको अवस्था		१ वटा	२ वटा	३ वटा		
	सुरक्षित गर्भपतन सेवा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था	संख्या	४ वटा	६ वटा	९ वटा		
	चिकित्सकहरुको स्विकृत दरबन्दीको पदपूर्तिको	प्रतिशत	५०	८०	१००		
	नर्सहरुको स्विकृत पदहरु मध्ये पूर्ति भएको	प्रतिशत	१००	१००	१००		
	पूर्णस्तनपान गराउने आमाको	प्रतिशत	८०	९०	१००		
	कुपोषण दर	प्रतिशत	६०	४०	१०		
	अतिकडा कुपोषित बच्चाको	प्रतिशत	५	३	१		
	पुरा आईरन चक्की खाने गर्भवती आमा	प्रतिशत	६७	८०	९५		
	स्वास्थ्य व्यबस्थापन समिती सक्रिय रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुको	प्रतिशत	२५	७५	१००		

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई	(आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	०७७/७८	०७९/८०		
	परिवार नियोजनका साधनको प्रयोग दर	प्रतिशत	२८	३५	५०		
	स्वास्थ्य विमा गर्ने परिवार	घरधुरी	५९३	१५००	२५००		
	स्वास्थ्य शिविर	पटक	०	३	९		
	फलोअपमा आएका विरामी	प्रतिशत	५०	७५	१००		
	स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध न्यूनतम सेवा सुविधा	प्रकार	१४	१८	२०		
	निजी तथा समुदायमा आधारित स्वास्थ्यकर्मी	संख्या	०	०	०		
	आयोडिनयुक्त नून प्रयोग गर्ने जनसंख्या	प्रतिशत	१००	१००	१००		
	धुवारहित चुल्हो वा वैकल्पिक इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत					
	आधारभुत सुविधा (खानेपानी, शौचालय, वर्थिङ्ग वार्ड र परामर्श केन्द्र आदी) उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था	संख्या	४	६	९		
प्रतिफल २.३: स्वच्छ खानेपानीमा पहुँच तथा सरसफाईको क्षेत्रमा गुणात्मक वृद्धि भएको हुनेछ ।	निजी धारा उपलब्ध घर परिवार	संख्या				– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । – स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
	पाइपलाइनबाट वितरित पानी प्रयोग गर्ने घरधुरी	संख्या					
	उपचार गरिएको वा सुरक्षित खानेपानी सुविधा प्राप्त घरधुरी	संख्या					
	स्वच्छ (प्यान भएको) शौचालय भएका घरधुरी	संख्या					
	सार्वजनिक शौचालय	संख्या					
	जोखिमयुक्त अवस्थामा साबुनपानीले हात धुने	प्रतिशत					
	फोहोर वर्गीकरण गरी विसर्जन गर्ने परिवार	संख्या					
	सक्रिय खानेपानी र सरसफाई उपभोक्ता समिति	संख्या					
प्रतिफल २.४: लक्षित तथा विपन्न वर्ग ससक्तिकरण भई नीति निर्माण तहमा सहभागिता वृद्धि भएको हुनेछ ।	परिवर्तित स्थानीय संरचना तथा कानून अनुसार समावेशी (महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अन्य पिछडिएको वर्ग) समिति, संयन्त्र तथा संजाल	संख्या	१०	१२	१५	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । – संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । – सामाजिक सुरक्षा तथा सकारात्मक विभेद नीति र लक्षित वर्ग कार्यक्रमको निरन्तरता हुनेछ ।
	लैंगिक हिंसा र छुवाछुत सम्बन्धी घटना (बार्षिक)	संख्या	३८	२८	२०		
	तालिम प्राप्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति	संख्या					
	व्यवसायिक सीपमूलक तालिम प्राप्त महिला	संख्या	९५	२५०	४५०		
	उद्दार, उपचार र सहयोग प्राप्त गर्ने हिंसाजन्य घटना पीडित	संख्या	१३०	११०	८०		
	लक्षितवर्गबाट उजुरी गुनासो (बार्षिक)	संख्या	१३०	१४५	१६०		
	सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित लक्षित वर्ग	संख्या	१५१३	२५००	३०००		
	घर व्यवहार तथा कारोबार सम्बन्धी निर्णयमा महिला सहभागी हुने परिवार	संख्या	४४२	७५०	१०००		
प्रतिफल २.५:	वैदेशिक रोजगारीमा गएका युवा	संख्या	३३१	२७०	१६०	– नगर वस्तुगत	– स्थानीय सरोकारवालाको

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई	(आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	०७७/७८	०७९/८०		
आत्मनिर्भर तथा सिर्जनशिल युवाशक्तिको विकास तथा उत्पादनमूलक कार्यमा युवा सहभागिता बृद्धि भएको हुनेछ।	युवाक्लब, संजाल तथा संस्था	संख्या	१५	१२	१०	विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ। – युवामैत्री वातावरण र लगानीमा बृद्धि हुनेछ।
	युवा संलग्न स्थानीय संरचना वा संयन्त्र	संख्या					
	उद्यम, व्यवसाय र स्वरोजगारीमा संलग्न युवा	संख्या	२५	५०	९०		
	कवर्डहल तथा खेलकुद मैदान	संख्या	०	५	९		
	नगर पालिकामा संचालित खेलकुद प्रतियोगिता	संख्या	१	२	२		
	प्रदेश तथा राष्ट्रियस्तर खेलाडी	संख्या	१०	१३	२०		
	राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय खेलाडी संख्या	संख्या	१	१	२		
प्रतिफल २.६: स्थानीय संस्कृति तथा साहित्यको जगेर्ना तथा प्रवर्द्धन भएको हुनेछ।	कला, संस्कृति, भाषा र साहित्यमा जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रको प्रतिनिधित्व गर्ने स्रष्टा	संख्या	१०	१५	२०	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– सरकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ – स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहभागितामा अभिबृद्धि हुनेछ।
	संरक्षित कला, सँस्कृति र सम्पदाका प्रकार	संख्या	१४	२०	२५		
	कला, भाषा र साहित्यलाई पेशाको रुपमा अवलम्बन गर्ने व्यक्ति	संख्या	४	६	१०		
	स्थानीय संस्कृति, कला, सम्पदा र साहित्यसंबन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान	संख्या	५	६	१०		
	स्थानीय कला, संस्कृति, सम्पदा, भाषासाहित्यमा आधारित प्रकाशन	संख्या	४	७	९		
असर ३: बजार तथा आधारभूत सेवा सुविधाको पहुँच तथा उपयोगमा बृद्धि गर्ने	१२ है महिना यातायात सुचारु सडक लम्बाई	कि.मि.	१५	२०	३०	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति प्रतिवेदन	– संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ। – समुदायको योगदान र निगरानीमा बृद्धि हुनेछ।
	प्रवर्द्धित तथा व्यवस्थित बजार	संख्या					
	सुरक्षित वस्तीमा बसोबास गर्ने परिवार	संख्या					
		कि.मि.					
प्रतिफल ३.१: सडक एवं सहायक पूर्वाधारको विस्तार र विकास एवं यातायात सुचारु भएको हुनेछ।	यातायात सुचारु अन्तिम विन्दु (केन्द्र)	संख्या	५	७	९	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ।
	कालोपत्रे सडक	किमी	१५	२०	४०		
	ग्राभेल सडक	किमी	०	३	५		
	धुले सडक	किमी	५०	६५	८०		
	पक्की पुल (वेली ब्रिज समेत)	संख्या	४	६	८		
	नगर क्षेत्रमा सूचारु ४ पाँग्रे सार्वजनिक सवारी साधन	संख्या	५०	७०	१००		
	नियमित मर्मत संभार भएको सडकको लम्बाई	किमी	१२	१५	२२		
	वायोइन्जिनिरिङ्ग प्रविधी र सडक साइड वृक्षारोपण	किमी	३	८	१५		
		संख्या					

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
							संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ ।
प्रतिफल ३.२ बजार, आवास र वस्ती विकास एकीकृत, व्यवस्थित र सुरक्षित भएको हुनेछ ।	प्रवर्द्धित तथा सुरक्षित आवास क्षेत्र	स्थान	०	१	१	–नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) –सर्वेक्षण प्रतिवेदन –प्रगति प्रतिवेदन	–संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । –स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
	भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माणसंबन्धी दक्ष व्यक्ति	संख्या	०	९	२७		
	भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका सार्वजनिक भवन तथा संरचना	संख्या	५	१५	२५		
	भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका आवास घर	संख्या	०	२०	५०		
	आधारभूत पूर्वाधारसहित व्यवस्थित बजार	संख्या	०	५	९		
प्रतिफल ३.३: विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जाको विस्तार र उपलब्धतामा बृद्धि भएको हुनेछ ।	स्थानीय विद्युत उत्पादन	कि.वा	२८५	३४०	५००	–नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) –सर्वेक्षण प्रतिवेदन –प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । –स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
	विद्युत ट्रान्समिसन तथा वितरण लाइन विस्तार	कि.मि.	२४	२५	२६		
	सोलार प्रणालीसहित विद्युत सेवा पुगेका घरपरिवार	संख्या	२९९९	३०५०	३१२९		
	सुधारिएको उर्जा (वायोग्यास/एलपि) प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	२१८	५००	७००		
	जडान सौर्य होम प्रणाली	संख्या	१६	२०	३०		
	सुधारिएको वा धुवारहित चुल्हो जडान भएका परिवार	संख्या	२१८	३००	४५०		
प्रतिफल ३.४: सूचना एवं सूचना र संचार प्रविधिको पहुँचमा बृद्धि भएको हुनेछ ।	टेलिभिजन उपलब्ध परिवार	संख्या	४१३	६५०	८००	–नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) –सर्वेक्षण प्रतिवेदन –प्रगति प्रतिवेदन	संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ ।
	इन्टरनेट सेवा प्रयोग गर्ने जनसंख्या	संख्या	६३	१५०	२५०		
	मोबाइल प्रयोगकर्ता	संख्या	२८९९	२९५०	३०००		
	पत्रपत्रिका, सूचना र रेडीयोबाट सूचना प्राप्त गर्ने	प्रतिशत	१५	२५	४०		
	उद्यम व्यवसायमा सूचना प्रविधि प्रयोग गर्ने व्यक्ति	प्रतिशत	२	४	६		

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई	(आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	०७७/७८	०७९/८०		
असर ४: बन तथा जैविक विविधता र प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण र दिगो उपयोगमा बृद्धि गर्ने ।	रुख विरुवाले ढाकेको वा हरियाली वा वन क्षेत्र	हेक्टर	१६५४६.८७ हे.	१६८०० हे.	१७५४७ हे.	–नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) –सर्वेक्षण प्रतिवेदन –प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	–संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । –संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । –वन, वातावरण नीतिको पालना हुनेछ ।
	संरक्षित तथा व्यवस्थित वन क्षेत्र	हेक्टर	६० हे.	८३० हे.	१६८० हे.		
	संरक्षित चरन क्षेत्र	वटा	०	३० वटा	४८ वटा		
	उत्पादित दाउरा	भारी	५०९६००	४५००००	४०००००		
	उत्पादित गैह्रकाष्ठ वन पैदावर	केजी	३५००	७०००	९०००		
	वनमा आधारित उद्योग तथा व्यवसाय	संख्या	४३	५०	७०		
प्रतिफल ४.१: वन तथा जडिबुटीको वैज्ञानिक व्यवस्थापन तथा काष्ठ र गैरकाष्ठ वन पैदावरको उत्पादन बृद्धि भएको हुनेछ ।	व्यवस्थित सामुदायिक तथा कबुलियती वन क्षेत्र	हेक्टर	४६१५.१२	४८५०	५००००	–नगरवस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) –सर्वेक्षण प्रतिवेदन –प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	–संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । –संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । –वन, वातावरण नीतिको पालना हुनेछ ।
	निजी वन क्षेत्र	हेक्टर	१	२५	५०		
	आयमूलक कार्य संचालित वन क्षेत्र	वटा	१	३	५		
	जैविक विविधता युक्त क्षेत्र	वटा	१	२	४		
	गैरकाष्ठ वनपैदावारहरुको व्यवसायिक खेती गरिएको वन	वटा	०	२	५		
प्रतिफल ४.२: जल, जमीन तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण र वैज्ञानिक व्यवस्थापनमा अभिवृद्धी भएको हुनेछ ।	संरक्षित पानी मुहान क्षेत्र	वटा	६०	७०	८०	–नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) –सर्वेक्षण प्रतिवेदन –प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	–संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । –संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । –स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
	संरक्षित खेतबारीको क्षेत्रफल	हेक्टर	३०६८.६०	३०६८.६०	३०६८.६०		
	नदी नियन्त्रण लम्बाई	किमी	१	३	५		
	उपचार गरिएको/संरक्षित गल्छी र पहिरो	वटा	२	४	८		
	संरक्षित भू-क्षय र बाढी संवेदनशील क्षेत्र	वटा	८	६	३		
	संरक्षित र व्यवस्थित तालतलैया र सिमसार क्षेत्र	गोटा	०	२	५		
	वायोइञ्जिनियरिङ प्रविधि प्रयोग संरचनाको लम्बाई	किलोमिटर	३	१८	२५		
प्रतिफल ४.३: नगर क्षेत्रको पर्यावरणीय स्वच्छता, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन क्षमता र सुन्दरतामा अभिबृद्धि भएको हुनेछ ।	मनोरञ्जनस्थल, पार्क र हरित क्षेत्र	संख्या	१	५	९	–नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) –सर्वेक्षण प्रतिवेदन –प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	–संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । –संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । –स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता
	प्रयोग भएका फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणाली	संख्या	१	१	१		
	कम्पोष्ट-विन र गार्वेज-पिट प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	०	२५०	५००		
	परम्परागत उर्जा (दाउरा) प्रयोग गर्ने घरधुरी	परीवार	२९०७	२७५०	२५००		
	नियमित सरसफाइको अभ्यास गर्ने घरधुरी		५००	१५००	२५००		
	घरभित्रको धुवाँमुक्त घरधुरी		२१८	५००	१०००		
	स्थानीय विपद जोखिम न्युनीकरण तथा जलवायु		०	१	१		

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	अनुकुलन कार्ययोजना तर्जुमा						र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
प्रतिफल ४.४: विपद जोखिम न्युनिकरण संयन्त्र निर्माण तथा क्षतिमा कमी भएको हुनेछ ।	सुरक्षित, एकीकृत र व्यवस्थित वस्ती/आवास क्षेत्र		०	१	२	–नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) –सर्वेक्षण प्रतिवेदन –प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	–संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । –संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । –विपद जोखिम न्यूनीकरण हुनेछ ।
	वस्ती अयोग्य स्थानमा बसोबास गरेका परिवार	घरधुरी	४००	३००	२००		
	विपदबाट भएको बार्षिक क्षती (जग्गा, संरचना, बाली नाली, पशु र अन्य सम्पत्ती)	करोड	१				
	सुरक्षित खुल्ला क्षेत्र र स्थान		०	३००	४८		
	तालिम प्राप्त स्वयंसेवक		०	३०	४५		
	विपद् व्यवस्थापन स्थानीय कोष (हजारमा) बार्षिक		५००	२५०००	१००००		
	विपद् व्यवस्थापनमा क्रियाशील संघ/संस्थाहरु		१०	१२	१५		
असर ५: न.पा ाको कार्यसम्पादनको स्तर र नागरिक सन्तुष्टी बृद्धि गर्ने ।	प्रतिव्यक्तिबार्षिक बजेट लगानी (रु.हजारमा)					–नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) –सर्वेक्षण प्रतिवेदन –प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	–संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । –संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ ।
	लक्षितवर्ग, सशक्तिकरण र क्षमता विकास कार्यक्रमबाट लाभन्वित विपन्न र पिछडिएको वर्ग						
	नगर पालिकामा उपलब्ध प्राविधिक मानव संशाधन						
	नगर पालिकामाक्रियाशिल गैसस, अगैसस, विकास साझेदार						
प्रतिफल ५.१: स्थानीय कानून तर्जुमा, विधिको शासन र जिम्मेवारी तथा जवाफदेहिता अभिबृद्धि भएको हुनेछ ।	नगर पालिकाले स्वीकृत गरेका कानून तथा नीति					–सर्वेक्षण प्रतिवेदन –प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	–संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । –संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । –स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
	• ऐन	संख्या	३	४	६		
	• नियम तथा विनियम	संख्या	३	६	१०		
	• निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड	संख्या	१८	३०	४५		
	क्रियाशिल नीतिगत समिति तथा संयन्त्र (विधायन, सुशासन, लेखा, राजस्व, योजना तथा बजेट तर्जुमा, अनुगमन आदी)	संख्या	३	५	६		
	अभ्यास गरिएका सामाजिक जवाफदेहिताका औजारका प्रकार (क्षतिपूर्ति सहिको नागरिक वडापत्र, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, समुदाय स्कोर कार्य आदी)	प्रकार	२	४	५		
	स्थानीय कानून, नीति तथा योजना तर्जुमा प्रक्रिया नागरिक पृष्ठपोषण तथा सुझाव लिने माध्यमहरु (संचार माध्यम,सुचना पाटी, अन्तरक्रिया, लिखित प्रतिक्रिया, सुझाव पेटिक, सामाजिक सञ्जाल आदी)	प्रकार	४	५	६		
	नगर पालिका पेश भएका सरकार संचालन तथा सेवा	प्रतिशत	२५	४५	१००		

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	प्रवाह सम्बन्धी गुनासो अभिलेख						
	नगर पालिका पेश भएका सरकार संचालन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी गुनासो अभिलेख भएका मध्ये समाधान भएका गुनासो अभिलेख	प्रतिशत	२०	४५	९५		
प्रतिफल ५.२: जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र सरोकारवालाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि भएको हुनेछ ।	नगर पालिकामा कार्यरत मानव संशाधन	संख्या	३४	१३०	१७९	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	– संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । – संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । – स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
	नगरपालिका तथा वडा कार्यालय भवन	संख्या	२	५	१०		
	सेवा सुचारु सेवा तथा श्रोत केन्द्र (स्वास्थ्य, कृषि, पशु सेवा, शिक्षा, सूचना)	संख्या	५	७	१०		
	नगरपालिकामा संचालित संघीय र प्रदेश आयोजना तथा कार्यक्रम एवं इकाई	संख्या	०	५	१०		
	संचालित स्थानीय शासन, योजना तर्जुमा तथा सेवाप्रवाह सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम (नपा आफै)	पटक	४	६	१४		
	जवाफदेहिता क्षमता विकास र अभिबृद्धि कार्यमा सहभागी जनप्रतिनिधि र नागरिक समाज	जना	२५	३५	५०		
प्रतिफल ५.३: आयवृद्धि र श्रोत परिचालन व्यवस्थित भएको हुनेछ ।	नगर पालिकाको बार्षिक आन्तरिक आय रकम (हजारमा)	रु.	६००	३५००	६०००	– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन – वित्तीय प्रतिवेदन	– संघीय तथा प्रदेश राजस्व कानून उपलब्ध हुने तथा स्थानीय कानून तर्जुमा हुनेछ । – संघ, प्रदेश, विकास साझेदार, गैसस र समुदायको लगानी आकर्षण हुनेछ ।
	संघीय सरकारबाट राजस्व बाँडबाँडबाट प्राप्त रकम	रु. हजारमा	९००००	१५०००	२५०००		
	प्रदेश सरकारबाट राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	रु.हजारमा	६७००	८०००	११०००		
	वित्तिय समानिकरण अनुदान (संघ)	रु. हजारमा					
	वित्तिय समानीकरण (प्रदेश)	रु. हजारमा					
	शसर्त अनुदान (संघ)	रु. हजारमा					
	नगरपालिकाको कूल बार्षिक बजेट (हजारमा)	रु.					
	नगर पालिकाको बार्षिक वास्तविक खर्च रकम (प्रतिशत)	प्रतिशत					
	औषत वार्षिक वेरुजु रकम (हजारमा)	रु.					
	गैसस, अगैसस, विकास साझेदारबाट संचालित आयोजना/कार्यक्रमबाट लगानी रकम (हजारमा)	रु.					
	समुदायको लगानी तथा योगदान रकम (हजारमा)	रु.					

नतिजा श्रृङखला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु						जोखिम पक्ष तथा पूर्वानूमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)		पुष्ट्याईका आधारहरु	
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	निजी क्षेत्रको लगानी (हजारमा)	रु					
	नगर पालिकाको बार्षिक आन्तरिक आय रकम (हजारमा)	रु.					
	संघीय सरकारबाट राजस्व बाँडबाँडबाटप्राप्त रकम	रु. हजारमा					
	प्रदेश सरकारबाट राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	रु.हजारमा					
प्रतिफल ५.४: योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन सहभागितामूलक, नतिजामुखी र प्रभावकारी भएको हुनेछ ।	खण्डीकृत विषयगत तथा श्रोत नक्शा सहित वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक	भए/नभएको				– नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) – सर्वेक्षण प्रतिवेदन – प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन – वित्तीय प्रतिवेदन	– संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । – संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । – स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साझेदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
	स्थानीय गौरवका आयोजना	संख्या	६	८	१२		
	तर्जुमा भएका विषयगत रणनीतिक योजना (विषय)	क्षेत्र					
	नतिजामूलक ढाँचामा आवधिक योजना तर्जुमा	भए/नभए को	१	१	१		
	नतिजामूलक अनुगमन खाकामा आधारित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना	भए/नभए को	भएको				
	कूल आयोजना मध्ये उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएका आयोजनाको अनुपात	प्रतिशत	९५	९६	९८		
	समयमा सम्पन्न आयोजना/कार्यक्रमको अनुपात	प्रतिशत	६५	७५	८०		
	आयोजना/कार्यक्रम अनुगमन प्रतिवेदन संख्या (पटके, मासिक, चौमासिक, बार्षिक)	पटक	२	३	४		
	नगर पालिकाबाट प्रकाशित दस्तावेज र प्रतिवेदन	संख्या	२	३	५		
	टोल वस्तीमा सहभागितामुलक योजना तर्जुमा तथा अनुगमन प्रक्रियामा लक्षितवर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व (महिला, दलित, जनजाति र बालबालिका)	प्रतिशत	५६	६५	८०		
	लक्षितवर्ग लक्षित बजेट	प्रतिशत	२४	३४	३६		

२.७.नीति तथा कार्यनीति

वडिमालिका नगरपालिकाको समग्र विकासलाई हासिल गर्न निर्धारण गरिएको दीर्घकालीन सोच तथा लक्ष्य र उद्देश्य हासिल गर्न संघ, प्रदेश तथा विकास साझेदारहरुको समन्वय, सहकार्य तथा साझेदारी बृद्धि गरी आवधिक योजनाको कार्यान्वयन गरिने छ । योजना कार्यान्वयनका लागि तालिका २,३,४,५,६ मा प्रस्तुत गरिएका कार्यनीतिहरु नै यस आवधिक योजनाका मुख्य नीति तथा कार्यनीतिहरु हुन् ।

परिच्छेद ३
कार्यान्वयन योजना

३.१कार्यक्रम तथा योजना :

आवधिक योजनाको लक्ष्य प्राप्तिका लागि अपेक्षित प्रतिफल तथा विषयगत क्षेत्र अनुसार अनुमानित लागतसहित देहाय बमोजिमको योजना तथा कार्यक्रम निर्धारण गरिएको छ । जुन तालिका ३ मा देहाय बमोजिम उल्लेख गरिएको छ :

तालिका ८ : आवधिक योजनाको नतिजा प्राप्तिको लागि तर्जुमा गरिएका कार्यक्रम तथा योजना

तालिका १: आवधिक योजनाको नतिजा प्राप्तिको लागि तर्जुमा गरिएका कार्यक्रम तथा योजना

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका रणनीतिक कार्यक्रम तथा आयोजना	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत (रु. हजार)	स्थानगत विवरण
		आधार वर्ष ०७५/०७६	कुल लक्ष्य (२०७९/८०)		
आर्थिक विकास					
प्रतिफल १.१:					
१.१.१ अन्न, दलहन, तेलहन खेति तथा विउ उत्पादन	पटक			७०००	– गहुँ, मकै, धान, कोदो विउ उत्पादन – जडाङ्गादेखि मार्तडीसम्म, भौनेरालाई विउ उत्पादन तथा खाद्यान्न उत्पादन क्षेत्रका रुपमा विकास गर्ने, – सिमि, भटमास उत्पादन – एक वडा एक मुख्य उत्पादनमा जोड दिने,
१.१.२ फलफुल खेति विस्तार	रोपनी			५०००	– वडा नं ४ लाई अम्बाको पकेट क्षेत्रका रुपमा विकास गर्ने, – वडा नं. १, ५, ६, ७ र ८ लाई दाँते ओखरको व्यवसायिक खेती गर्ने, – वडा नं. २ र ३ का केही क्षेत्रमा नास्पती, कागती, सुन्तला र मौसमी पकेट क्षेत्रका रुपमा विकास गर्ने, – वडा नं. २ र ३ मा किवी फलको

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					परिक्षण खेतीगर्ने, – वडा नं. १, ६ र ९ मा केरा खेतीका रुपमा विकास गर्ने,
१.१.३ तरकारी खेति विस्तार	रोपनी			८०००	– वडा नं. २ र ३ लाई तरकारी पकेट क्षेत्रका रुपमा निरन्तरता दिने, – वडा नं ९ लाई टमाटर पकेट (चौराटा) क्षेत्रका रुपमा निरन्तर विकास गर्ने, – सामान्य उत्पादनका लागि नगरपालिका अन्य वडामा समेत खेती गरिने, – प्रति वर्ष प्रत्येक वडामा ५ जना अगुवा कृषकलाई तरकारी टनेल सेट वितरण गर्ने, – एक वडा एक तरकारी विउ उत्पादक समुह – मौसमि तथा बेमौसमि तरकारी खेतीलाई प्रोत्साहन दिने, –
१.१.४ कृषि प्रविधि तथा औजार हस्तान्तरण	वटा			१००००	– ५० प्रतिशत अनुदानमा वार्षिक १५ सेटका दरले हाते ट्याक्टर तथा अन्य कृषि औजार वितरण गर्ने, – प्रत्येक वडामा माटो परीक्षण शिविर संचालन गर्ने,
१.१.५ कृषकको क्षमता तथा दक्षता अभिबृद्धि	पटक			१००००	– एक वडा एक कृषक पाठशाला संचालन गर्ने, – हरेक वर्ष कृषकहरुलाई अध्ययन अवलोकन भ्रमण गराउने, – कृषकलाई तालिम तथा सीप प्रदान गर्ने, – प्रचार प्रसार गर्ने, – कृषि उपजको बजारीकरणमा जोड दिने, – हरेक वर्ष एक पटक नगर स्तरिय कृषि मेला – बाली बिमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी कार्यान्वय गर्ने,
१.१.६ जडिबुटि तथा मसाला वालि प्रवर्द्धन र विस्तार	रोपनी			५०००	– हल्दी खुर्सानी नगर बाहिरको नखाने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने, – मसला उद्योग समुह वा सहकारी मार्फत संचालन गरी प्योकजिङ्ग वा ब्राण्डीङ्गमा सहयोग गर्ने, – अलैंची खेतीलाई विस्तार गर्ने,
१.१.७. कृषि क्षेत्रको पूर्वाधार निर्माण तथा	**वटा**			५००००	– जडाङ्गा, चुथि र भौनेरामा

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
विस्तार					तरकारी संकलन तथा विक्रि केन्द्र स्थापना गर्ने, – वडा नं ५ र ६ मा आलु रस्टिक स्टोर स्थापना गर्ने, – एक वडा एक कृषि उपज विक्रि केन्द्र स्थापना गर्ने, – कोल्ड स्टोरको व्यवस्था गर्ने,
प्रतिफल १.१ को जम्मा					
प्रतिफल १.२ :					
१.२.१ सिचाई सुविधाको विस्तार	संख्या			१,००,०००	– सिचाई नीति तर्जुमा गर्ने – कोर्ध, फडील्ला बहुउद्देश्यीय सिचाई नहर निर्माणलाई निरन्तरता दिने, – मना बृहत सिंचाई नहर निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिने, – बैढुङ्गा चौराटा सि.कु. लाई निरन्तरता दिने, – वडा नं. १ को सल्याना, वडा नं. ९ को चौराटामा आकासे पानी संकलन पोखरी निर्माण गर्ने, – २० वटा साना सिचाई आयोजना संचालन गर्ने,
१.२.२ सिचाई पुर्वाधारको मर्मत सम्भार ।	संख्या			२०००	– मर्मत सम्भार कोष स्थापना गर्ने, – उपभोक्ता समितिलाई मर्मत सम्भार तालिम दिने,
प्रतिफल १.२ को जम्मा					
प्रतिफल १.३ :					
१.३.१ व्यावसायीक पशु-पंछि विकास तथा विस्तार	पटक				– वार्षिक प्रति वडा ५ वटाका दरले उन्नत जातका बोका वितरण गर्ने, – प्रत्येक वडामा प्रति वर्ष १/१ का दरले उन्नत जातको राँगो वितरण, – प्रति वडा ५०० का दरले व्यवसाय गर्ने व्यवसायीलाई उन्नत जातका कुखुरा वितरण, – पशुपंक्षी रोजगार वीँउपूजी कोष स्थापना गरी अनुदान प्रदान गरी रोजगारी बढाउने, – पशु स्वास्थ्य संचालनका लागि खोप, औषधीको व्यवस्थापन तथा भण्डारण , – पशु स्याहार भैसी सुत्केरी भत्ता कार्यक्रमलाई निरन्तता दिने, – निम्न वर्ग पशु विमा उत्थान कार्यक्रम संचालन गर्ने, – पाडा हुर्काउने पशुपालक तथा गोठालाहरुलाई किट वितरण, – स्थापना भएका फर्महरु तथा नयाँ फर्महरुलाई अनुदानको व्यवसथा गर्ने,
१.३.२ व्यावसायिक पशुपालक कृषकहरुको	पटक				– युवा लक्षित पशुपालन कार्यक्रम

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
क्षमता विकास					संचालन गर्ने, – उन्नत जातका पशुपालन सम्बन्धी सीप विकास तालिम,
१.३.३ पूर्वाधार निर्माण	संख्या				– कृत्रिम गर्भाधान केन्द्र स्थापना, – दुध डेरी स्थापना तथा व्यवस्थापन गरी दुधको बजार विस्तार गर्ने, – स्वच्छ मासु उत्पादनका लागि मासु पसल सुधार, – मासुजन्य तथा दुग्धजन्य पदार्थ संकलन तथा विक्रि केन्द्र स्थापना गर्ने, – नगर स्तरमा आधुनिक बधशाला स्थापना गर्ने, – साविक गा.वि.स.मा १/१ वटा पशु उपचार केन्द्र स्थापना गर्ने,
प्रतिफल १.३ को जम्मा					
प्रतिफल १.४:					
१.४.१ औधोगिक पूर्वाधार निर्माण	वटा			२०,०००	– एउटा औधोगिक क्षेत्र निर्माण गर्ने – स्थानीय उत्पादनको विक्रि कक्ष – यन्त्र उपकरणको व्यवस्था – औधोगिक प्रदर्शनी मेला महोत्सवको आयोजना – लगानी मेलाको आयोजना गरी लगानी मैत्री वातावरण तयार गर्ने,
१.४.२ व्यवसायीक क्षमता अभिबृद्धि				१०,०००	– प्रति वर्ष ४० जनाका दरले सीप विकास तालिमको व्यवस्था गर्ने, – उद्यमीहरुलाई अध्ययन अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था गर्ने
१.४.३ सुपथ मुल्य पसल स्थापना	वटा			५०००	– एक वडा एक सुपथ पसलको व्यवस्था गर्ने
प्रतिफल १.४ को जम्मा					
प्रतिफल १.५:					
१.५.१ पर्यटकिय क्षेत्रको गुरु योजना निर्माण ।	पटक			३००	– गन्तव्य बडीमालिका पर्यटन गुरु योजना निर्माण
१.५.२ पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण	एकमुष्ट			५०,०००	- कालाजग्रा पर्यटन पदमार्ग निर्माण सम्पन्न गर्ने, - मार्तडी त्रिवेणी पदमार्ग निर्माण गर्ने - बडीमालिका र जाल्पादेवीमा केवलकार निर्माण गर्ने - वडा नं. ३ लाई कृषि पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा विकास गर्ने, - मठ मन्दीरहरुको जिर्णोदार गर्ने - मिनि बडीमालिका निर्माण गर्ने,

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					- बडीमालिका मन्दीरसम्म हजार सिडी निर्माण गर्ने, - दहडाँडामा भ्यू टावर निर्माण गर्ने - गणेश गुफा संरक्षण गरी विकास गर्ने, - त्रिकोण पुल निर्माण गरी गुफा सफारी, हनि हन्टिङ्ग, बम्जिजम्प, जस्ता पर्यटकीय कार्यक्रम संचालन गर्ने - होम स्टेलाई प्रवर्द्धन गरी किवास गर्ने,
प्रतिफल १.५ को जम्मा					
प्रतिफल १.६: वित्तिय सेवामा नागरिकहरुको पहुच वृद्धि भएको हुनेछ।					
१.६.१ वित्तिय सेवाको प्रवर्द्धन,	पटक			५०००	– वर्षमा १ पटक सबै वडामा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम संचालन गर्ने, – हरेक नगरवासीका बैङ्कमा खाता अभियान संचालन गर्ने, – सहकारी सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने, – सहकारीलाई उत्पादनमूलक क्षेत्रमा लगानी अनुदानका कार्यक्रम संचालन गर्ने, – नगरपालिका, सहकारी र वैङ्क वित्तीयहरुवीच समन्वयात्मक कार्यक्रम संचालन गर्ने, – लगानीका विशेष क्षेत्र निर्धारण गरी लगानी गर्न प्रोत्साहित गर्ने, – उद्देश्य अनुरुप मात्रै लगानी गर्न प्रोत्साहित गर्ने, –
प्रतिफल १.६ को जम्मा					
आर्थिक विकास क्षेत्रको जम्मा					
सामाजिक विकास					
प्रतिफल २.१.					
२.१.१ विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार निर्माण	पटक			१०,०००	– नगर क्षेत्रका तहगत र विद्यार्थी संख्याका आधारमा कक्षा कोठा थप गर्ने (१-३ सम्म संचालित विद्यालयमा प्रति - विद्यालय ५ कोठा पुऱ्याउने, १-५ कक्षा सम्म संचालित विद्यालयमा ८ कोठा, १-८ सम्म १२ कोठा, १-१० सम्म १५ कोठा र १-१२ कक्षा संचालनमा रहेकाका लागि १७ कोठा न्यूनतम मापदण्ड सहितका कक्षाकोठा निर्माण गर्ने, – सबै विद्यालयमा विद्यार्थी

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					संख्याको अनुपातमा खेल मैदान विस्तार गर्ने, – हरेक विद्यालयमा न्यूनतम् विद्यालय सरसफाई स्वच्छता कार्यविधी बमोजिम (१-३ सम्म संचालित विद्यालयमा प्रति - विद्यालय २ वटा शौचालय, १-५ कक्षा सम्म संचालित विद्यालयमा ३, १-८ सम्म ४, १-१० सम्म ६ र १-१२ कक्षा संचालनमा रहेकाका लागि ८ वटा न्यूनतम मापदण्ड सहितका शौचलाय निर्माण गर्ने, – २२ वटा विद्यालयमा घेरवार निर्माण गर्ने, – इ बडीमालिका अभियान अन्तरगत १४ वटा विद्यालयमा विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला निर्माण गर्ने, – सबै विद्यालयहरुको आवश्यकता अनुसार मर्मत सम्भार गरिनेछ, – हरेक विद्यालयमा कम्तिमा प्रतिवेञ्च ४ जना विद्यार्थीका दरले फर्निचर व्यवस्थापन गर्ने,
२.१.२ शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार	विद्यालय				– शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि प्रति वर्ष २५ जनालाई तालिमको व्यवस्था गर्ने, – शैक्षिक सुधारमा म सक्षम छु कार्यक्रम अन्तरगत प्रधानाध्यापकको व्यवस्थापकीय सीप विकास कार्यशाला, – प्रत्येक शैक्षिक वर्षको सुरुमा शैक्षिक सामग्री निर्माण कार्यशाला संचालन गर्ने, – सबै शिक्षकहरुलाई कार्यमूलक अनुसन्धान सम्बन्धी तालिम र कार्यान्वयन, – सिकाई उपलब्धी सुधारका शैक्षिक बहस कार्यक्रम संचालन गर्ने, – विद्यार्थीको प्रगती विवरण (अभिलेख) राखि त्यसको समिक्षात्मक कार्यान्वयन गर्ने, – शैक्षिक सुधार मापदण्ड २०७५ को प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, – शिक्षकहरुले डायरी बनाई दैनिक पाठ नोट निर्माण शिक्षण गर्ने र प्र.अ. बाट प्रमाणित गराउने, – बार्षिक, मासिक र दैनिक पाठयोजना बनाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने र सबै विद्यालयहरुमा एकरुपता ल्याउने,

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					– इ क्लासका माध्यमबाट नमूना कक्षाहरु संचालन गर्ने, –
२.१.३ दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन	विद्यालय			२००००	– नगर स्वयमसेवक शिक्षकलाई निरन्तरता दिने, – विद्यार्थी शिक्षक अनुपात सन्तुलन गर्ने गरी शिक्षक व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पहल गर्ने, – वि.व्य.स. र शि.अ.संघका पदाधिकारीहरुको क्षमता तालिम – प्रति वर्ष ५० जना शिक्षकलाई मागमा आधारित तालिमको व्यवस्था गर्ने, – १४ वटा विद्यालयहरुमा कम्प्युटर शिक्षकको व्यवस्था गर्ने,
२.१.४ वालविकास केन्द्रको व्यवस्थापन	संख्या			१००००	– ५ वटा बालविकास केन्द्रको स्थापना गर्ने, – सबै वालविकास केन्द्रहरुमा आधारभूत सामग्रीहरुको व्यवस्था गर्ने, – बालविकास कक्षा कोठा व्यवस्थापन, – बालविकास सहजकर्ताहरुलाई तालिम प्रदान गराउदै समयानुकुल क्षमता अभिवृद्धी गर्ने,
२.१.५ शैक्षिक क्षेत्र विस्तार	संख्या			२०००००	– नगरपालिका क्षेत्रमा १/१ स्वास्थ्य, पशु/कृषि, जडीबुटी (आयुर्वेद) प्राविधिक शिक्षालयको व्यवस्था – एक वटा आवासीय विद्यालय संचालन गर्ने
प्रतिफल २.१ को जम्मा					
प्रतिफल २.२ : आधारभुत तथा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच वृद्धी भएको हुनेछ ।					
२.२.१ स्वास्थ्य क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार निर्माण ।	पटक			रु १०,००,०००	– ५ वटा सहरी स्वास्थ्य केन्द्रको न्यूनतम मापदण्ड बमोजिमको भवन निर्माण – चुथी स्वास्थ्य चौकीको भवन मर्मत गर्ने – ९ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरुमा अति आवश्यक उपकरणको व्यवस्था गर्ने – ३ वटा स्वास्थ्य संस्थामा ल्याव सेवा विस्तार गर्ने – ५ वटा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रलाई औजार उपकरण सहित २४ घण्टे प्रसुती सेवा विस्तार गर्ने – सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थामा DHIS2 संचालन गर्ने र आवश्यक उपकरण व्यवस्थापन गर्ने,

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					- विपद् जोखिम न्यूनिकरणका लागि बफर स्टोक औषधीको व्यवस्था गर्ने, - २ वटा स्वास्थ्य चौकीका लागि एम्बुलेन्सको व्यवस्था गर्ने - इन्सिनेरेटर र प्ले सान्टा पिट (सालनाल व्यवस्था) निर्माण गर्ने, - औषधी, औजार उपकरण जस्तै माइक्रोस्कोप, डेलिभरी सामान, डेसिगं, भिडियो एक्सरे आदी ।
२.२.२ जनशक्ति व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिबृद्धि	पटक			२,००,०००	– १० जनालाई एस.बि.ए. तालिम दिने, – ३ जना ल्यावका क्षेत्रमा काम गन जनशक्तिको व्यवस्था गरी तालिमको व्यवस्था गर्ने, – महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका लाई पूनर्ताजकी तालिम गर्ने, – विभिन्न पदका २० जना कर्मचारीको व्यवस्था गर्ने र तालिमको व्यवस्थापन गर्ने – सूचना प्रविधि सम्बन्धमा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धी गर्ने
२.२.३ स्वास्थ्य सेवा विस्तार				५०,००,०००/-	– ६ वटा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रलाई स्वास्थ्य चौकीमा स्तरोन्ती गर्ने, – ३ वटा स्वास्थ्य चौकीलाई प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा स्तरोन्नती गर्ने, – १५ शैयाको जिल्ला अस्पताललाई ५० शैयामा स्तरोन्ती गर्ने, – सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थालाई प्रविधिमैत्री बनाउने, – ६ वटै शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमा २४ घण्टे प्रसुती सेवा विस्तार गर्ने,
प्रतिफल २.२ को जम्मा					
प्रतिफल २.३:					
२.३.१. पूर्वाधार निर्माण					–
२.३.२. आयोजना व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिवृद्धि	पटक				–
२.३.३. पूर्ण सरसफाई क्षेत्र विकास	संख्या				– –
प्रतिफल २.३ को जम्मा					
प्रतिफल २.४:					
२.४.१. लक्षित वर्गको शसक्तिकरण	जना			२००००	– समुह समिति र संस्थाहरुको संस्थागत विकासका कार्यक्रम गर्ने (गठन, पुर्नगठन र क्षमता विकास) र परिचालन गर्ने,

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					– समुह समिति संस्थाको वचत परिचालन गर्ने, – वास्तविक लक्षित वर्ग पहिचान गरी सेवा प्रवाह गर्ने, – आरक्षणमुखी भन्दा सशक्तिकरणउन्मुख कार्यक्रमलाई जोड दिने, – आर्थिक शसक्तिकरण (व्यवसायिक सिप र क्षमता विकास) – नेतृत्व सीप विकास कार्यक्रम संचालन गर्ने, – सहभागीतामा वास्तविक वर्गको पहिचान गरी समावेश गर्ने, – आवश्यकता वा मागमा आधारित क्षमता विकास तालिमलाई प्राथमिकता दिने, – परम्परागत पेशा (आरन, छालाजन्य) लाई आधुनिकीकरण गर्ने, – महिलाको कार्यबोझ विश्लेषण गरी योजना तर्जुमा गर्ने, – लक्षित वर्गउन्मुख कक्षाहरु संचालन गर्ने (लोकसेवा, शिक्षक सेवा आदी)
२.४.२. सामाजिक संस्कार सुधार	संख्या			५०००	– धामि झाक्री विशेष कार्यक्रम संचालन गर्ने, – वस्ती स्तरमा अन्तर पुस्ता सीप र ज्ञान हस्तान्तरण कार्यक्रम संचालन गर्ने, – महिला हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान र महिला दिवसलाई प्रभावकारी र सिर्जनशील बनाउने, – किशोर किशोरी सचेतना सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्ने, – छाउपडी गोठमुक्त अभियानलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने, – जोडी (श्रीमान् श्रीमती) अन्तरक्रिया संचालन गर्ने, – बालविवाह न्यूनिकरणका लागि छाटै व्या हरी म क्यान मरु कार्यक्रमलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, – संस्कार सुधारका कार्यक्रम संचालन गर्ने, – जातीय विभेद अन्त्यका लागि कानूनी तथा सशक्तिकरणका कार्यक्रम संचालन गर्ने, – अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको पहिचान गरी स्वरोजगारमुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने,

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
२.४.३. वालमैत्रि स्थानिय शासनको प्रर्वदन	पटक			२०००	– सबै वडाहरुलाई बालमैत्री वडाका रुपमा विकास गर्ने, – बाल क्लवहरुको गठन, पुर्नगठन र क्षमता विकास तथा संस्थागत विकास गर्ने, – बाल संरक्षणका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने, – बालमैत्री स्थानीय शासन र सूचकहरु पुरा गर्ने,
२.४.४.	पटक				–
प्रतिफल २.४ को जम्मा					
प्रतिफल २.५:					
२.५.१. खेलकुद पूर्वाधार विकास	संख्या			१०,००,०००	– प्रत्येक वडाहरुमा एक/एक वटा खेल मैदानको निर्माण गर्ने, – आवश्यक खेलकुद सामग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने, – नगर स्तरिय खेलकुद मैदान निर्माण गर्ने, – खुला मञ्चको मर्मत तथा व्यवस्थापन गर्ने,
२.५.२. क्षमता अभिवृद्धि	पटक			५०,०००	– प्रति वर्ष कम्तिमा २ पटक नगरस्तरिय खेलकुद कार्यक्रम गर्ने, – नगर स्तरिय खेल प्रशिक्षण केन्द्र स्थापना गरी आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने, – वडा तथा नगरस्तरिय युवा क्लवहरुको क्षमता विकास गर्ने, – युवा दिवस बनाउने, – युवा व्यवसायी प्रवर्द्धनका लागि प्रोत्साहन गर्ने, – नमूना युवा सभा संचालन गर्ने, – युवाहरुलाई अध्ययन अवलोकन भ्रमण गराउने,
२.५.३. युवा स्वरोजगार				१००००	– नगर स्तरिय युवा उद्यमी सम्मेलन आयोजना गर्ने, – नगरपालिकाबाट युवा उद्यमीहरुलाई प्रोत्साहन गर्न सहुलियत कर्जाको प्रवन्ध गर्ने, – युवाहरुलाई व्यवसायीक योजना सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने, – युवा उद्यमी कोष स्थापना गर्ने,
प्रतिफल २.५ को जम्मा					
प्रतिफल २.६:					
२.५.४. कला तथा संस्कृतिको अध्ययन अनुसन्धान	पटक			२०००	– नगर क्षेत्रका भाषा, कला संस्कृती र परम्पराको अध्ययन गर्ने, – मागल भाकलको भिडियो

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					डकुमेन्ट्री तयार गर्ने, – ३ वटा पञ्चे बाजा समुह गठन गर्ने, – बडीमालिका क्षेत्रका कला संस्कृती झल्कीने गरी वतृ चित्र बनाउने, – कला संस्कृतिको प्रचार प्रसार गर्ने, – स्रस्टालाई सम्मान कार्यक्रम संचालन गर्ने, – विभिन्न मेला महोत्सवको आयोजना गर्ने,
२.५.५. कला संस्कृति संग्रलयको स्थापना	संख्या	०		२५००	– बडीमालिका कला संस्कृती संग्रहालयको स्थापना,
प्रतिफल २.५ को जम्मा					
सामाजिक विकास क्षेत्रको जम्मा					
पूर्वाधार विकास					
प्रतिफल ३.१ :					
३.१.१. कालोपत्रे र पक्की सडक निर्माण	कि.मि.	१५			- मार्तडी घटमुना र मार्तडी-पोरखे सडक कालोपत्रे गर्ने, - मार्तडी बजार क्षेत्रमा पक्की सडक बनाउने, - नगरका सबै वडा कार्यालयसम्म पक्की सडक बनाउने,
३.१.२. नयाँ सडक ट्र्याक निर्माण	कि.मि.				– आर्मि ब्यारेकदेखि बुढाकोर्ध सडक, – रिला सडक निर्माण, – बुढाखोला पिनालेक पाटा सडक – औला विसाउना कोट सडक – मेलकाँध रजाली सडक, – ठूलिसाँघु चौराटा सडक, – डुंग्री झाल्ले चुथि सडक – तिपाडा पाटा सडक, – ओलेना बेलीब्रीजदेखि सल्लेना हुदै पिनालेक सडक – जडाङ्गा कोर्ध सडक – जडाङ्गा मना सडक
३.१.३. ग्रावेल सडक निर्माण	कि.मि.	-	-	-	- हाटबजारदेखि बसपार्क सडक - मेलाकाँध रजाली सडक - जडाङ्गा कोर्ध सडक

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
३.१.४. पक्कि नाला , रिटेनिङ् वाल	कि.मि.	-	-	-	-
३.१.५. पक्कि पुल, ह्यूम पाइप, कलभट, कजवे	वटा ४० (स्थान)	-	-	-	- पक्की पुल ठूलिसाँघ बाउली अनाइ भौनेरा खरिगाड रजातोलीको खोला चुथी खोला रजाली भेरी खोला - कल्भर्ट : जिल्ली स्कुल नजिकको खोला सिल्की रुख बगरखेतको खोलामा खडुका खोला बुढाखोला खरिगाड -
भोलुङ्गे पुल निर्माण तथा मर्मत	स्थान संख्या			-	- थुवाकाँध, चौराटा र बयाल्या जोड्ने त्रिकोण झो.पु. निर्माण - द्वारी मनागाड झो.पु. - लवाकोट झो.पु. - वारी जडाङ्गादेखि पारी जडाङ्गा झो.पु. - घट्टेखोला र कोर्ध न्याउलेसैन झोपु - चिनेचौर कालसिल झो.पु.
३.१.६. वसपार्क र प्रतिक्षालय	स्थान	-	-	-	- बडीमालिका बसपार्क - मेलकाँध यात्रु प्रतिक्षालय - जडाङ्गा सिमलगौडा प्रतिक्षालय - तिपाडा प्रतिक्षालय - जडाङ्गा स्वास्थ्य चौकी नजिक प्रतिक्षालय - रापक नगाने प्रतिक्षालय - खडुका प्रतिक्षालय - जिल्ली प्रतिक्षलय - चुथी प्रतिक्षालय - ढम्कने प्रतिक्षालय - पोरखे प्रतिक्षालय - भौनेरा प्रतिक्षलय - वारी घटमुना प्रतिक्षालय - पिनालेक प्रतिक्षालय

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
३.१.७. पर्यटकीय सडक	कि.मि.	-	-	-	- मार्तडी बुढाकोर्ध पर्यटकीय सडक – मार्तडी त्रिवेणी पर्यटकीय सडक
३.१.८.	स्थान	-	-	-	-
प्रतिफल ३.१ को जम्मा					
प्रतिफल ३.२					
३.२.१ जग्गा एकिकरण सहित एकिकृत वस्ति निर्माण	स्थान			१००००	- नगरपालिकाका कुनै दुई वडामा कुनै दुई वस्तीमा एर्काकृत वस्ती निर्माण गर्ने,
३.२.२ व्यवस्थित सडक, नालि, शौचालय, पार्किङ स्थल र हरियाली सहितको वजार व्यवस्थापन	बजार केन्द संख्या			१००००	- मार्तडी बजारलाई व्यवस्थित बजार बनाउने, - हरेक वडामा एउटा व्यवस्थित बजार निर्माण गर्ने
३.२.३ गुणस्तरिय सेवा प्रवाह सहितको नगर कार्यपालिका तथा वडा कार्यलय भवन	संख्या			१००००	- नगर कार्यपालिकाको कार्यलयको हालको भवनमा एक तला थपि सबै विषयगत शाखाबाट एकद्धार सेवा प्रदान गर्ने, - सबै वडाका आफ्नै भवन निर्माण गर्ने,
३.२.४ हरियाली पार्क निर्माण	संख्या			५०००	- मार्तडीको भम्कमा बाल उद्यान निर्माण गर्ने, - हरेक वडामा एक ग्रीन पार्क निर्माण गर्ने,
३.२.५ भूकम्प प्रतिरोधि भवन निर्माण तालिम	जना			५००	- प्रति वर्ष १० जनाका दरले भूकम्प प्रतिरोधक घर निर्माण तालिम प्रदान गर्ने, - नयाँ घर निर्माण गर्दा अनिवार्य तालिम प्राप्त जनशक्ति परिचालन गर्नुपर्ने नीति अख्तियार गर्ने,
३.२.६ भूकम्प प्रतिरोधि घर, नक्सा पास, र भवन मापदण्ड वारे सचेतना कार्यक्रम	पटक			५००	- भवन संहियताका विषयमा सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने,
प्रतिफल ३.२ को जम्मा					
प्रतिफल ३.३:					
३.३.१ विद्युत उत्पादन	आयो जना संख्या	३		६००००	- कोर्दालीगाड देखि फडील्लासम्मको वृहत कोर्दाली गाडबाट थप विद्युत उत्पादन गर्ने, - मनागाडबाट थप विद्युत उत्पादन गर्ने, - त्रिवेणी साना जल विद्युत केन्द्रको मर्मत सम्भार गरी नियमित विद्युत सेवा प्रवा गर्ने,

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
३.३.२ पोल विस्तार तथा विद्युत लाइन वितरण	संख्या			१००००	- वडा नं. १ का सल्लेना वस्तीमा विद्युत लाइन विस्तार गर्ने, - वल्ला फडील्लामा विद्युत लाइन विस्तार गर्ने, - झाल्या डुग्रीमा विद्युत लाइन विस्तार,
३.३.३. ट्रान्सफर्मर तथा अन्य विद्युतीय उपकरण	कि.मि.			२०००	- मालिका ढोगदिनामा ट्रान्सफर्मर राख्ने, - जडाङ्गामा ट्रान्सफर्मर राख्ने,
३.३.४ सौर्य उर्जा प्रर्णाली विस्तार	संख्या			२०००	- नगरपालिकामा सोलार प्यानल जडान जडान गर्ने, - मार्तडी बजारमा सौर्य सडक वत्ती जडान गर्ने, - हाइ वे लाइनमा सौर्य सडक वत्ती - मार्तडी बसपार्कमा सौर्य वत्ती
३.३.५ वायो ग्यास प्रविधि विस्तार	संख्या			२५००	- मार्तडीमा रहेका नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना व्यारेकमा वायोग्याँस प्लान्ट जडान - मालिका माध्यामिक विद्यालयमा वायोग्याँस जडान - नीजि विद्यालयमा वायोग्याँस जडान - नगरपालिकाका निम्न आय भएका २०० परिवारहरुलाई वायोग्यास अनुदान सहयोग,
३.३.६ सुधारीएको चुलो	संख्या			२५००	- नगरपालिकाका १-९ वडाका ५०० घरपरिवारमा सुधारिएको चुल्हो जडान गर्ने,
३.३.७ एल.पि.ग्यास विस्तार	वडा संख्या			०	- मार्तडी बजार क्षेत्रमा दाउरालाई विस्थापित गरी ४०० परिवारमा एल.पि. ग्यास जडान गर्न प्ररित गर्ने,
प्रतिफल ३.३ को जम्मा					
प्रतिफल ३.४:					
३.४.१. टेलिफोन टावर तथा सेवा विस्तार	संख्या			१००००	- टेलिफोन सेवा प्रदायकको समन्वयमा नगरका सबै मना र हुडीकोटमा टावर विस्तार गर्ने, - सेवा प्रदायकको समन्वयमा सवै वडा कार्यालयमा ल्याण्ड लाईन टेलिफाने तथा हरेक वडामा टेलिफोन सेवा विस्तार गर्ने,
३.४.२. डिजिटल प्रविधि विस्तार	सफ्ट वयर			१०००००	- नगरपालिका, सवै वडा र विद्यालयमा डिजिटल हाँजिरीको

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					व्यवस्था गर्ने, - राजश्व संकलनलाई डिजिटल प्रविधिबाट गर्ने, - जिन्सी, योजना सम्झौता, दर्ता चलानी, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु क्षेत्रमा अनुगमन मुल्याङ्कन प्रणालीलाई प्रविधिकरण गर्ने, - मानव संशाधन व्यवस्थापन र परिचालनलाई कार्यसम्पदानका आधारमा मुल्याङ्कन तथा मापन गर्न सफ्टवेयरको निर्माण गर्ने, - कार्यालय र मार्तडी बजार क्षेत्रमा सि.सि. टि.भि जडान गर्ने,
३.४.३. इन्टरनेट सेवा विस्तार	संख्या			५००००	- इ-बडीमालिका अभियान अन्तरगत सबै वडा, स्वास्थ्य संस्था र विद्यालयमा इन्टरनेट सेवा पुऱ्याउने, - फ्रि वाइफाइ जोन खुला मञ्च क्षेत्रको क्षमता विस्तार गरी निरन्तरता गर्ने, - सेवा प्रदायकसंग समन्वय गरी फोर जि. सेवा प्रवाह गर्ने,
३.४.४. प्रकाशन तथा प्रसारण	कृयाकलाप संख्या				- विज्ञापन तथा सूचना प्रवाहमा समानुपातिक वितरण गर्ने, - रेडीयो तथा आमसञ्चारका माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने, - खोज तथा अनुसन्धान कार्यलाई प्रोत्साहन गर्ने, - सन्देशमुलक तथा व्यवसायिक सूचना प्रवाहमा जोड दिने, - हरेक महिनामा एक पटक पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गर्ने, - विद्युतीय साधनहरुको नियमित संचालनका लागि आवश्यक सम्भारकोषको व्यवस्था,
३.४.५. दक्ष जनशक्ति तथा क्षमता अभिवृद्धि	पटक			२००००	- सूचना प्रविधि सम्बन्धी जनप्रतिधि र कर्मचारीको क्षमता विकास तालिम संचालन गर्ने, - सञ्चारकर्मीहरुको पेशागत क्षमता विकासका तालिम तालिम संचालन गर्ने, - विद्यालय क्षेत्रमा आमसञ्चार विषय पठन पाठनका लागि पहल

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					गर्ने, - सूचना प्रविधि क्षेत्रमा प्रशिक्षक दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने, - सूचना प्रविधि सम्बन्धी सूचना मेला तथा सम्मेलनको आयोजना गर्ने, - पत्रकारिता अक्षय कोषलाई १० लाख पुऱ्याउने र व्यवस्थित संचालन गर्ने, - महिला पत्रकारिता विकासका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गर्ने,
३.४.६. सूचना सामग्री तथा उपकरण खरिद तथा मर्मत	पटक			१०००००	- इलेक्ट्रोनिक्स हाँजिरी ५० सेट, - सि.सि.टि.भि. १० सेट - ल्यापटप ५० सेट - क्यामेरा ५ सेट - कम्प्युटर ५० सेट - लोकल सर्भर १ सेट
प्रतिफल ४.१ को जम्मा					
पूर्वाधार विकास जम्मा					
वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन					
प्रतिफल ४.१ :					
४.१.१ जैविक विविधता संरक्षणका लागि बन क्षेत्रको विस्तार तथा दिगो व्यवस्थापन	हेक्टर			३००००० (रु. हजारमा)	- मौजुदा बनको संरक्षण गरी सा.ब. भित्रको बाँझो जग्गामा बृक्षरोपण गर्ने, - हाइटेक नर्सरीको स्थापना गरी प्रतिवर्ष १ लाख विरुवा उत्पादन गर्ने, - सामुदायिक बनहरुको कार्ययोजना निर्माण र अद्यावधी गर्ने, - एक रुख काट्दा २ रुख हुर्काउने कार्यक्रम गर्ने, - जनप्रतिनिधीहरुले जति भोट उती बोट हुर्काउने अभियान, - ४८ वटा चरिचरन क्षेत्र तोक्ने
४.१.२ बैज्ञानिक बन व्यवस्थापन गरि बन क्षेत्रको उत्पादकत्व बढाउने	ब.कि.मि.			५०००(रु.हजारमा)	- प्राकृतिक पूर्नउत्पादनलाई जोड दिँदै ३ वटा सामुदायिक बनमा बैज्ञानिक बन व्यवस्थापन गर्ने
४.१.३ बन क्षेत्रको सुसाशन र व्यवस्थापनका लागि अनुगमन	वन			१०,०००(	- बन सम्बन्धी कानूनहरुको प्रभावकारी कार्यान्वय

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
मूल्यांकन	संख्या			रु.हजार मा)	- स्थानीय स्तर बन सम्बन्धी कानूनहको निर्माण तथा कार्यान्वयन, - कार्यविधी अनुसार नगरस्तरिय अनुगमन समिति गठन तथा नियमित अनुगमन - मापदण्ड निर्माण गरी वार्षिक एक पटक उत्कृष्टलाई पुरस्कृत गर्ने - बन समुहको कार्ययोजना प्रभावकारी कार्यान्वन - प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरी बन क्षेत्रको बैज्ञानिक सिमाङ्कन तथा - नीजि बनलाई प्रोत्साहन गर्ने,
४.१.४ दिगो बन व्यवस्थापनका लागि चेतना तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	हेक्टर			१००००	– बन क्षेत्रको संरक्षणका लागि आम सञ्चारका माध्यमबाट सूचना सम्प्रेषण गर्ने, – चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने, – सामुदायिक बनहरुलाई दीगो बन व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन गर्ने,
४.१.५ बन जन्य उत्पादनको विकास तथा आय आर्जनमा वृद्धि	पटक			२०००००	– बनजन्य उद्योग संचालनका ५० जनालई उद्यमशीलता विकास तालिम प्रदान गर्ने – बनजन्य उद्योगबाट २०० जनालाई रोजगारी सिर्जना गर्ने, – टिमुर, सतुवा, सेतक चिनी जस्ता उच्च मुल्यका जडीबुटीको खेतीलाई प्रोत्साहन गर्ने, – नीजि क्षेत्रको सहकार्यमा एउटा भेनियर उद्योग स्थापना गर्ने, – जडीबुटी प्रशोधन केन्द्रको सम्भाव्यता अध्ययन गरी स्थापना गर्ने, – फर्निचर उद्योगलाई आधुनिकीकरण गरी आयात प्रतिस्थापन गर्न २० जनालाई सीपमुलक तालिम प्रदान गर्ने, – निगालोजन्य सामग्रीहरुको

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					उत्पादनका लागि २० जनालाई सीपमुलक तालिम प्रदान गरी व्यवसायिक बनाउन प्रेरित गर्ने,
४.१.६ बन्यजन्तु संरक्षण तथा बन्यजन्तुबाट हुने नोक्सानी नियन्त्रण	पटक			५००००	– सहभागितामुलक विधीबाट चोरी शिकारी नियन्त्रण गर्ने,
४.१.७ बन समुह तथा बन प्राविधिकको व्यवस्था तथा क्षमता विकास	वटा			१५०००	– हाइटेक नर्सरी स्थापना र व्यवस्थापन गर्न बन प्राविधिकको व्यवस्थापन गर्ने, – बन हेरालालाई वन संरक्षण र व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्तरक्रिया गोष्ठी गर्ने,
प्रतिफल ४.१ को जम्मा					
प्रतिफल ४.२:					
४.२.१ भ-क्षय तथा नदि, खोला तथा कटान नियन्त्रण	**संख्या**			**२०,०००**	- तिपाडी खोला (पाटा), घट्टेखोला, खरिगाड, दगडे खोला, आँउसे खोला, परिबन, खारगाड, अनाई, माउलेक, लोड्या बगर, सैन्याडी, सल्लीडाँडा, सेता पहिरा, हरडे खोला, मना गाड,कोर्दाली गाड, बाउली गाड, विरेखोला, नगान्या, रजातोली, सिराडी क्षेत्रमा तटबन्धन गर्ने, - पाटा, परिवन, रिला, चौराटा, चोयाकोट लगायतका क्षेत्रमा बायो इन्जिनियरिङ्गका गतिवीधी संचालन गर्ने,
४.२.२ जलाधार संरक्षण	**संख्या**			**१०,०००**	- पानीको सुरक्षित निकास - ४५ डिग्री भन्दा भिरालो जमिनमा जोतेर खेतीयोग्य क्षेत्रको पहिचान गरी निरुत्साहित गरी नगदेवाली तर्फ प्रोत्साहित गर्ने,
४.२.३ पानीको मुहान संरक्षण	**हेक्टर**			**१५००**	- खोला क्षेत्र, पानी मुहान क्षेत्र संरक्षणका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गर्ने, - नगर क्षेत्रमा ३ वटा रिचार्ज पोखरीको निर्माण गर्ने,
४.२.४ सार्वजनिक जग्गाहरुको संरक्षण				**१०००**	- सार्वजनिक जग्गाहरुरको लगत संकलन गर्ने, - सार्वजनिक जग्गाको अतिक्रमण हुनबाट जोगाई गुरु योजना निर्माण गरी उपयोग गर्ने ।
प्रतिफल ४.२ को जम्मा					
प्रतिफल ४.३ :					
४.३.१ ग्रिन पार्क तथा हरियाली क्षेत्र	वटा	१	९	१०,०००	- १ वडा १ पार्क निर्माण गर्ने । - एक विद्यालय १ बगैचा निमार्ण गर्ने - सडक किनारामा वृक्षारोपण गर्ने, - टोल विकास संस्थालाई परिचालन

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					गरी हरियाली प्रवर्द्धन गर्ने
४.३.२ फोहरमैला व्यवस्थापन	स्थान	१		१०,०००	- डम्पिङसाइटलाई व्यवस्थापन गर्ने - बजारक्षेत्रमा गारबेजविन स्थापना गरी संचालन गर्ने - फोहर व्यवस्थापनकालागि मेशिन तथा औजारहरुको व्यवस्था - फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि जनचेतना अभिवृद्धी गर्ने - सरसफाइका लागि जनशक्ति परिचालन गर्ने - भर्मी कम्पोष्ट तयार गरी कौषी खेतीको प्रारम्भ गर्ने ।
४.३.३ जलबायू परिवर्तन अनुकुलन कार्य	वडा			१,०००	- वडा स्तरमा जलबायु परिवर्तन अनुकुलन कार्ययोजना निर्माण - प्रत्येक टोलमा जलबायु अनुकुलनको बारेमा सचेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने - खडेरी सहन सक्ने विउ विजन वितरण गर्ने - बाली चक्रमा परिवर्तन सम्वन्धि किसानहरुलाई क्षमतब अधिवृद्धी - वृक्षारोपण तथा आकासे पानी संकलन टंकी निर्माण गर्ने - वन कोरिडोरको निर्माण गर्ने ।
प्रतिफल ४.३ को जम्मा					
प्रतिफल ४.४:					
४.४.१ सुरक्षित वस्ति तथा समुदाय निर्माण	वस्ती संख्या			१५,०००	- भू उपयोगको नीतिका आधारमा जमिनको वर्गिकरण गरी उपयोग गर्ने, - वडा स्तरमा विपद् जोखिम नक्साङ्कन गर्ने, - विपद जोखिम न्यूनिकरण कार्ययोजना निर्माण र कार्यान्वयन
४.४.२ विपद उत्थानशिल समुदाय निर्माण	पटक			५०,०००	- विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना र व्यवस्थित परिचालन - नगर स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिको क्षमता अभिवृद्धी, - वडा स्तरमा खोज उद्दार कार्यदल निर्माण र तालिम - खोज उद्दार तथा राहत सामग्रीहरुको भण्डारण तथा उचित व्यवस्थापन, - वडा स्तरमा मुठीदान कार्यक्रम संचालन गरी वडा स्तरिय अन्न भण्डार निर्माण गर्ने,

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
४.४.३ विपद जोखिम मुक्त संरचना निर्माण	पटक			१,००,००००	- पहिचान गरिएका जोखिम वस्तीहरुको स्थानान्तरण गर्ने, - जोखिममा रहेका विद्यालयहरुको प्रवलीकरण गर्ने, - नगरपालिकामा वारुण यन्त्रको व्यवस्थापन गर्ने, - सुरक्षित स्थान र बाटो पहिचान गर्ने, - भवन संहिताको पूर्ण पालना गर्ने - शहरी गुरु योजना तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने,
प्रतिफल ४.४ को जम्मा					
वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन जम्मा					
सुशासन तथा संस्थागत विकास					
प्रतिफल ५.१:					
५.१: .१ सुशासन प्रवर्द्धन	औजार				- सवै वडाहरुमा नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गर्ने, - सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम बर्षको २ पटक - सबै वडाहरुमा सेवाग्राही गुनासो पेटीका, - सेवाग्राही सन्तुष्टी मापन संयन्त्र वर्षमा दुई पटक - इ बडीमालिका अभियान अन्तरगत सवै वडामा इ गभरनेन्स - न्यायिक समितिबाट समय मै निवेदन उपर निर्णय, - मेलमिलाप कर्ताको व्यवस्था (कम्तिमा एक वडा ३ जनाका दरले) - डिजिटल नागरिक वडा पत्रको व्यवस्था, - प्रतिक्षालयमा व्यवस्था गरिएको टेलीभिजन नियमित सुचारु, - सभाबाट पारित ऐन कानूनहरुका बारेमा जनप्रतिनिधी र कर्मचारीलाई अनुशिक्षण,
५.१: .२ सुशासनका लागि क्षमता विकास	पटक				- सुशासन अभिवृद्धीका लागि जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीलाई अनुशिक्षण,
५.१: ३ ऐन, नियम, कार्यविधी र निर्देशिका निर्माण	संख्या				- आवश्यकता अनुसार ऐन नियम कार्यविधीको निर्माण, - समयानुसार ऐन नियमको संशोधन,
५.१:.४ सुचना केन्द्र स्थापना	संख्या				- सूचना प्रविधी शाखालाई प्रभावकारी संचालन

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					- वेभ साइट अद्यावधी निरन्तर
५.१: .५	वटा				-
प्रतिफल ५.१ को जम्मा					
प्रतिफल ५.२:					
५.२: १ कार्यालय व्यवस्थापन	संख्या				- नगरपालिकाको हालको भवनमा एक तला थपि सबै शाखालाई पुग्ने संरचनाको व्यवस्था, - नगरपालिकाको इजलासको व्यवस्था, - नगरपालिकाका सबै वडालाई आधुनिक र गुणस्तरिय सेवा प्रवाहका लागि विकास गर्ने, - एकद्धार सेवा प्रणालीको कार्यान्वयन गर्ने,
५.२:.२ मेलमिलाप केन्द्र स्थापना	जना				- सबै वडा र नगरपालिकामा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गर्ने, - मेलमिलाप कर्ताको व्यवस्था गरी तालिमको व्यवस्था गर्ने,
५.२: .३ संस्थागत क्षमता विकास	पटक				- प्राविधिक र प्रशासनीक कर्मचारीहरुको क्षमता विकास तालिम संचालन गर्ने, - नगर सभाका सदस्यहरुलाई स्थानीय सरकार संचालन सम्बन्धी अनुशिक्षण गर्ने, - न्यायिक समितिका पदाधिकारीहरुको क्ष्मता विकास गर्ने
५.२: ४ सवारी साधन व्यवस्थापन	संख्या				- ५ वटा सवारी साधन - २ वटा उपकरण - १५ मोटर साइकल - १ दमकल - १ स्काइभेटर - १ कम्प्याक्टर
५.२:.५ कर्मचारी प्रोत्साहन	जना				- बडीमालिका कर्मचारी कल्याण कोषको स्थापना गर्ने, - वर्षको एक पटक कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा कर्मचारीलाई पुरस्कृत गर्ने,
५.२: .६ जनप्रतिनिधी र कर्मचारी विच टिम विल्डिङ्ग	पटक				- कर्मचारी र जनप्रतिनिधीवीच त्रैमासिक अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम संचालन गर्ने,
प्रतिफल ५.२ को जम्मा					
प्रतिफल ५.३:					
५.३: १ योजना सम्वन्धि क्षमता विकास	पटक				- जनप्रतिनिधीहरुलाई योजना तर्जुमा दिग्दर्शनका विषयमा अभिमूखीकरण गर्ने, - विषयगत समितिलाई योजना तर्जुमा, बजेट विनियोजन, अनुगमन मुल्याङ्कनका विषयमा अनुशिक्षण गर्ने,
५.३:.२ अनुगमन तथा मुल्यांकन	पटक				- अनुगमनका सूचकहरु निर्धारण गरी सूचकमा आधारित अनुगमन मुल्याङ्कन गर्ने,

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका	एकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित	स्थानगत विवरण
					- पूर्व, मध्य र अन्तिम अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने,
५.३: .३ आवधिक योजना अद्यावधिक	जना				- आवधिक योजनाको प्रत्येक २ वर्षमा अध्यावधी गर्ने
५.३: ४ उपभोक्ता समिती क्षमता अभिवृद्धि तथा प्रोत्साहन	पटक				- उपभोक्ता समितिलाई तालिमको व्यवस्था गर्ने,
प्रतिफल ५.३ को जम्मा					
प्रतिफल ५.४:					
५.४: १ आन्तरिक आयको सम्भावना अध्ययन र प्रक्षेपण	पटक				- नगर क्षेत्रका आन्तरिक आम्दानीका स्रोत पहिचान गर्ने, - राजश्व संकलन कार्यविधीको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, - राजश्व सुधार कार्ययोजना निर्माण तथा कार्यान्वयन, - करका दायरा वृद्धी गर्ने,
५.४:.२ करदाता शिक्षा कार्यक्रम	पटक				- प्रत्येक वडामा करदाता शिक्षा कार्यक्रम संचालन, - कर संकलन प्रकृयालाई सरलीकरण गर्ने,
५.४: .३ उत्कृष्ट करदाता प्रोत्साहन	पटक				- उत्कृष्ट तथा ठूला करदातालाई पुरस्कृत गर्ने,
५.४: ४ आ.ले.प.इकाई सुदृढीकरण	पटक				- आलेपलाई पेशागत मर्यादा भित्र रही प्रचलित कानून बमोजिम जिम्मेवार बनाउने,
५.४.५ राजश्व शाखा सुदृढीकरण	पटक				- सफ्टवेयर प्रणालीबाट कर संकलन गर्ने,
प्रतिफल ५.३ को जम्मा					
सुशासन र संस्थागन विकास जम्मा					
जम्मा कुल अनुमानित वजेट रु.					

३.२.स्रोत अनुमान तथा प्रक्षेपण

आवधिक योजना कार्यान्वयन गर्न निर्धारित गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरु नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोत, संघ र प्रदेशबाट प्राप्त हुने सबैखाले अनुदान तथा विकास साझेदार र गैसस तथा समुदायमा आधारित संस्था र समुदाय एवं नीजि क्षेत्रको लगानी समेत प्रक्षेपण गरी योजनाको लागि उपलब्ध अनुमानित स्रोत निर्धारण र योजना कार्यान्वयनका लागि देहायअनुसार स्रोत प्रक्षेपण गरिएको छ ।

तालिका ९ : प्रक्षेपण गरिएको आवधिक बार्षिक बजेट

बजेटका श्रोतहरु	**आ.व. २०७५/७६**	**वार्षिक प्रक्षेपण (आर्थिक बर्ष अनुसार रकम (रु. हजारमा)**				
		२०७६/७७	**२०७७/७८**	**२०७८/७९**	**२०७९/८०**	**कूल**
आन्तरिक आय						
संघीय संरकारको अनुदान						
● वित्तीय समानीकरण अनुदान						
● सशर्त अनुदान						
● समपुरक अनुदान						
विशेष अनुदान झो.पु.,साना सिंचाइ, पुर्वाधार,विद्यालय पुर्वाधार						
● सडक वोर्ड						
● प्रधानमन्त्रि रोजगार कार्यक्रम						
● सामाजिक सुरक्षा अनुदान						
प्रदेश सरकाको समानिकरण अनुदान						
गैसस र सुमदाय आधारित संस्था						
वहुषेत्रिय पोषण						
युनिसेफ						
नीजि क्षेत्र						
समुदाय/जनसहभागिता						
राजश्व बाँडफाँड						
प्रदेश						
संघ						
७४,७५ को मौज्दात						
जम्मा						

३.३ विषयगत क्षेत्रगत प्रस्तावित ५ वर्षको वजेट

आवधिक योजना कार्यान्वयनका लागी विषय अनुसार क्षेत्रगत ५ बर्षको बजेट प्रक्ष्येपण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ । जसमा ५ वर्षको कुल वजेट रु .. अर्व .. करोड .... लाख अनुमान गरिएको छ । चालू आ.व. २०७५।७६ को अनुमानित आय रु. .. करोड .. लाख ..हजार गरिएको छ । यसरी चालू आ.व.को अनुमानित आय र सो अनुसार आयवृद्धि हुनसक्ने आधारमा ५ वर्षको कुल अनुमानित आय गणना गर्दा नगरपालिकाको कुल आय

करीव रु. .. अर्व ..करोड .. लाख .. हजार हुने देखिन्छ । तसर्थ आवधिक योजनाको प्राथमिकताका आधारमा प्रस्तावित क्रियाकलापहरुको कार्यान्वयनका लागि प्रभावकारी समन्वय एवं व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

तालिका १० : विषयगत क्षेत्र अनुसार प्रस्तावित कुल वजेट

विषयगत क्षेत्र	अनुमानित वजेट (रु. हजार)	प्रतिशत
१. आर्थिक विकास		
कृषि विकास		
सिंचाई		
पशु विकास		
उद्योग व्यवसाय तथा बजार व्यवस्थापन		
पर्यटन		
बैंक तथा वित्तिय संस्था		
आर्थिक विकास जम्मा		
२. सामाजिक विकास		
शिक्षा		
स्वास्थ्य		
खानेपानी तथा सरसफाई		
लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशिकरण (महिला, बालबालिका र लक्षित वर्ग)		
युवा तथा खेलकुद		
कला संस्कृति		
सामाजिक विकास जम्मा		
३. पूर्वाधार विकास		
सडक पुल, तथा यातायात		
आवास तथा वस्ती विकास		
विद्युत तथा उर्जा		
सूचना तथा संचार		
पूर्वाधार विकास जम्मा		
४.वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन		
वन तथा जैविक विविधता		
जलाधार तथा भुमि संरक्षण		
जलवायू अनुकुल पर्यावरणिय स्वच्छता		
विपद व्यवस्थापन		

विषयगत क्षेत्र	अनुमानित वजेट (रु. हजार)	प्रतिशत
वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन जम्मा		
५. सुशासन तथा क्षमता विकास		
ऐन, कानुन नियम तथा कार्यविधि		
संस्थागत विकास तथा मानव संसाधन		
आन्तरिक श्रोत तथा खर्च व्यवस्थापन		
योजना तर्जुमा तथा अनुगमन र शुसासन		
सुशासन तथा क्षमता विकास जम्मा		
कुल बजेट		

३.४ श्रोत परिचालन रणनीति

वडिमालिका नगरपालिका को आवधिक योजना अनुसार विषयगत क्षेत्र अनुसार आवधिक योजनाको कुल वजेट रु ...अर्व .. करोड ...लाख अनुमान गरिएको छ । गत आ.व. २०७४।७५ को यथार्थ र चालू आ.व.को अनुमानित सहित आगामी ५ वर्षको नगरपालिकाको अनुमानित आय करीव रु. ... अर्व ... करोड ... लाख ... हजार हुने देखिएकोमा अपुग श्रोत रकमको परिचालनका लागि देहाय अनुसारको रणनीति अख्तियार गरिने छ ।

- आन्तरिक आयस्रोतको दायराको खोजी गर्ने
- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय दाताहरुसंग समन्वय गर्ने
- विकास साझेदारसंग समन्वय गर्ने
- संघ तथा प्रदेशसंग समन्वय गर्ने
- अन्तर स्थानीय तह साझेदारी गर्ने
- निजी तथा सार्वजनिक साझेदारी एवं सहकार्य गर्ने
- जनसहभागिता वृद्धि गर्ने
- वन,जडिवुटी तथा खनिज क्षेत्रबाट हुने सम्भाव्य आम्दानीका लागि अनुसन्धान अध्ययन गर्ने ।
- वत्तीय जोखिम न्यूनिकरणका लागि पारदर्शिता तथा सुशासन संबन्धी व्यवस्थाहरु कार्यान्वयनका लागि विशेष श्रोत साधनको परिचालन गर्ने ।

३.५ आवधिक योजना कार्यान्वयन

आवधिकको योजनामा आधारित भई वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गरी आवधिक योजनाको कार्यान्वयन गरने छ । यसरी वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा गर्दा आवधिक योजनाको समग्र लक्ष्य, रणनीति तथा प्राथमिकता,

नीति तथा कार्यनीति एवं कार्यक्रमलाई आधारलिईने छ ।वार्षिक रुपमा तर्जुमा गरिने कार्यक्रम तथा आयोजनाको एकीकृत योजना तथा बजेट तर्जुमाको ढाँचा ***अनुसूची १*** मा दिईएको छ ।

३.६ अनुगमन तथा मूल्यांकन

प्रभावकारी अनुगमन तथा मुल्याकंन प्रक्रिया वाट यस आवधिक एकीकृत नगर विकास योजनाको प्रभाव, असर, प्रतिफलको नतीजा आदि मापन गरिनेछ । यसै गरी प्रमुख कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको प्रक्रियाको अनुगमन गरिनेछ । नतीजामापन आवश्यकता अनुसार वाह्य विज्ञ बाट हुनेछ । कार्यक्रम तथा आयोजना कार्यान्वयन प्रकृया अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी नगर कार्यपालिका र सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समितिको रहने छ। आवधिक नगर विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी विस्तृत प्रकृया तथा जिम्मेवारी देहायअनुसार हुनेछ ।

- नगर कार्यपालिका तथा विषयगत समिति
- नगर स्तरीय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति
- वडा स्तरीय अनुगमन समिति
- जिल्ला समन्वय समिति
- विषयगत शाखा, उपशाखा, परियोजना, संघ, संस्था
- नागरिक समाज, संस्था तथा तेश्रो पक्ष

आवधिक तथा वार्षिक नगर विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका साधन तथा विधि देहायअनुसार रहनेछ ।

- स्थलगत अनुगमन
- कार्ययोजना (लक्ष्य) र प्रगति बीच तुलना तथा मापन
- नागरिक अनुगमन
- नतीजामा आधारित ढाँचा अनुसार बार्षिक समीक्षा
- नतीजामूलक ढाँचा अनुसार सहभागितामूलक मध्याावधि समीक्षा
- चौमासिक समीक्षा
- नतीजामूलक ढाँचा अनुसार सहभागितामूलक अन्तिम समीक्षा (तेश्रो पक्षबाट मूल्यांङ्कन)

आवधिक तथा बार्षिक नगर विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको प्रक्रिया देहायअनुसार हुनु पर्नेछ ।

तालिका १२ : आवधिक योजनाको अनुगमन मुल्यांकन योजना

के गर्ने?	कसले गर्ने?	कहिले गर्ने?	कसरी गर्ने?
कार्यक्रम वा प्रक्रिया अनुगमन	नगर स्तरिय अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति , वडा स्तरिय अनुगमन समिति, समुदाय तथा समुदायमा आधारित संस्थाहरू	पटके, मासिक, चौमासिक र बार्षिक	• स्थलगत अनुगमन • चौमासिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति विवरणको तुलना
प्रतिफल मुल्यांकन	नगर कार्यपालिका, अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति	चौमासिक, अर्धवार्षिक, बार्षिक र मध्यावधी	• स्थलगत अनुगमन • बार्षिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति विवरणको तुलना • नतीजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतीजा मापन

के गर्ने?	कसले गर्ने?	कहिले गर्ने?	कसरी गर्ने?
असर तह मुल्यांकन	नगर कार्यपालिका , अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति र तेश्रो पक्ष	बार्षिक, मध्यावधी र अन्तिम बर्ष	• सहभागितामूलक छलफल • नतीजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतीजा मापन • नमूना सर्वेक्षण • वस्तुगत विवरण अधययन
प्रभाव तह मुल्यांकन	नगर कार्यपालिका, अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति, र तेश्रो पक्ष	मध्यावधी र अन्तिम बर्ष	• नतीजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतीजा मापन • सहभागितामूलक छलफल • अध्ययन तथा सर्वेक्षण • वस्तुगत विविरण अध्ययन • प्रगति प्रतिवेदन अध्ययन

आवधिक योजनाको नतीजामूलक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन ढाचा *अनुसुची २* मा उल्लेख गरिएको छ ।

अनुसुचि १

एकीकृत वार्षिक योजना तर्जुमाको ढाँचा

योजनाको विषयगत क्षेत्र	आवधिक योजना			वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम							
	नीति तथा कार्यक्रम	लक्ष्य/सूचक		आयोजना/ कार्यक्रम (स्थान समेत)	लक्ष्य		विनियोजन रकम	कार्यान्वयन विधि	लाभान्वित जनसंख्या	प्राथमिकता क्रम	लगानी तथा कार्यान्वयन गर्ने निकाय
		इकाई	परिमाण		इकाई	परिमाण					
आर्थिक विकास											
सामाजिक विकास											
पूर्वाधार विकास											
वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन											
संस्थागत विकास तथा सुशासन											

अनुसुचि २

आवधिक योजनाको नतिजामूलक अनुगमन तथा मूल्यांकन ढाँचा

विकासको नतिजा श्रृखला	नतिजा मापन गर्ने सूचकहरू			अनुगमनका साधन तथा मापन विधि	अनुगमनको समय	अनुगमनको जिम्मेवारी
	सूचक	आधाररेखा	लक्ष्य			
प्रभाव						
असर						
नतिजा						
कार्यक्रम र आयोजना						

अनुसुचि ३

नगरपालिकाका मूख्य प्रकोप र जोखिम वस्ति हरु